

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. 298 - JULIOL 2010

HERBOLARI

L'ESPIGOL

Bio des de 1982

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

GRAN ASSORTIT
DE PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES

* * *

ESPECIALITZATS
EN PRODUCTES
ECOLÒGICS

Rambla de la Pau, 103 - Tel. i Fax 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú - herbolarilespigol@gmail.com

TECNICS

INSTAL·LACIONS, S.C.C.L.

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

**F
05**

 607 298 548 - 93 814 32 46

Picapedrers, 3 - 08800 Vilanova i la Geltrú

FUJIFILM
DIGITAL
IMAGING **FDi**

CENTRE FUJI

REVELAT

1H

LABORATORIS FOTOGRÀFICS

TOTS ELS SERVEIS AL TEU ABAST A LES BOTIGUES DE VILANOVA

AVDA.FRANCESC MACIÀ Nº81 TEL. 93 815 83 27

VILANOVA I LA GELTRU

FER**PTICA**

Professionals de la visió i
l'audició

CENTRE AUDITIU AUTORITZAT

PHONAK **Beltona**

**AUDÍFONS: DIGITALS PROGRAMABLES, ANALÒGICS,
INVISIBLES, INTRA-AURICULARS O RETRO-AURICULARS**

C/ Josep Coroleu, 74
Tel. 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Tel. 93 814 38 62

08800 Vilanova i la Geltrú

Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
Fax 93 814 53 82
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.aetalaia.cat>
a/e:aetalaia@aetalaia.cat

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

NOVEMBRE DE 2009 - JUNY DE 2010 • Núm. **298**

EDICIÓ
Agrupació Excursionista
Talaia

PRESIDENT
Joan Raventós i Hill

SECRETARI
Jaume Esteban i Tarrasón

RESPONSABLE WEB
Jordi Pons i Corbella

CONSELL DE REDACCIÓ

M. Carme Barceló i Martí
Josep Blanes i Mínguez
Salvador Butí i Papiol
Jaume Esteban i Tarrasón
Pere Fernández i Llambrich
Blanca Forgas i Puigvert
Agustí Poch i Parés
Enric Viver i Montsant

IMPRESSIÓ
Gràfiques Llopart
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Anoia
Tel. 93 891 03 12

DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90

PREU DE VENDA
3,31 euros

TIRATGE
600 exemplars

Foto portada: Per la carena del Montsec de Rúbies
Fotografia: Carles Torras

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través dels editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencionin el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'AE Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indicarà el títol de l'article i el nom i cognoms (o pseudònim) de l'autor/a. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en fulls DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines. El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autor/a aniran escrits en un full a part, precedits d'un número que es repetirà al dors de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a màxim a final del tercer mes de cada quadrimestre: febrer, juny i octubre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 3 EDITORIAL
Consell de Redacció
- 4 UNA "PRIMERA"
AL PEDRAFORCA
Antoni Ordovàs
- 7 LES COLLES DELS DIMECRES
Pere Fernàndez
- 10 EL MÓN DE LES BRUIXES, ELS
DIABLES I ELS INFERNES
Vicenç Carbonell
- 20 SIMFONIA DE COLORS
Isabel Romeu / Joan Toledano
- 23 HEM FET UN 4.000 ALS ALPS
Martí Burcet / Jordi Burcet
- 26 TREKKING PER LA VALL DE
LANGTANG (NEPAL)
Ramon Also
- 32 UNA CAMINADA PEL GAIÀ
Jordi Martí
- 34 SENDA PIRENAICA (3)
Ramon Also / Ramón Martín
- 40 MONTSEC DE RÚBIES
Arcadi Pejuan
- 42 PORTS DE BESEIT
Ramon Also
- 44 TUC DE BACIVER (2.644 m)
Carles Torras
- 46 CRÒNICA DE SENDERS
Agustí Poch
- 49 ACTIVITATS GEAM 2010
Robert Masana
- 52 JA TENIM ENTRADA NOVA!
Joan Raventós
- 54 XXII CAMINADA POPULAR
Josep Blanes
- 56 52a MARXA D'ORIENTACIÓ
Grup de Marxes
- 63 ACTIVITATS CULTURALS
Consell de Redacció

És una cosa sabuda, però no per això gaire divulgada. El camp de joc del col·lectiu excursionista és l'entorn natural. No ens calen infraestructures que no siguin bàsiques: una mica de carretera, un refugi, quatre indicadors... Mai no caldrà que es facin grans inversions perquè nosaltres puguem sortir a la muntanya. Al contrari: quan hi anem, valorem la poca presència d'alteracions, l'estat natural del que ens envolta. Aquest fet, respecte la majoria de les altres activitats esportives, ens singularitza. El món de l'esport, que hauria de promoure els valors humans i el respecte per l'entorn, en general és un gran depredador. Necessita moure's enmig de grans inversions, estadis monumentals, grans consums energètics i accessos de gran format finançats, en la majoria dels casos, amb diners públics. Nosaltres, no. Els nostres equipaments ja existeixen. La majoria els ha fet la natura i voldríem que continuessin tal com els hem trobat.

Els camins i senders són uns dels nostres equipaments bàsics. No els hem creat nosaltres. Ja hi eren i els reutilitzem per a les nostres activitats. Recentment, la FEEC ha aprovat el nou reglament d'homologació de senders. És un bon pas per fer que tota la xarxa catalana segueixi un mateix criteri. Ara caldrà veure, però, si les administracions i els consorcis amb xarxa pròpia deixaran fer la feina a la nostra federació que, recordem-ho, ja supera els 33.000 federats i se situa en un lloc capdavanter en el conjunt de federacions catalanes. Tocaria, ja, fer-se respectar!

UNA "PRIMERA" AL PEDRAFORCA

El 21 de juliol de l'any passat, quatre amics, companys d'antigues travessades, decidiren anar al Pedraforca, el 'Pedra', com se'l menciona en parla excursionista. L'encapçalament terminant de l'escrit no suposa, ni de bon tros, haver fet una nova via d'escalada en tan singular muntanya... Simplement es refereix que hi havia dos integrants del grup que no hi havien ascendit mai... inconcebible? Després de trescar tota la vida per les muntanyes...! Es tractava de pujar a l'emblemàtica muntanya de l'Alt Berguedà fent-ho per un sender costerut, però normal, senyalitzat amb les marques 'blanc i groc', com correspon a un petit recorregut del senderisme estàndard.

Sortint de Vilanova a les sis del matí, a dos quarts de nou ja érem

a Gósol (abans s'hi invertia un dia de viatge...). En aparcar el vehicle als defores de la vila, i carregant amb les lleugeres motxilles 'd'atac', protegint els caps amb algun barret, ens adrecem per un camí vorejat de camps, on un pal indicador amb dades mostra la ruta a seguir. A poca distància trobem el senderó que s'endinsa pel bosc guanyant altitud en un tirat de llaçades.

A una hora llarga de camí s'atansa una clariana amb claps de gespa ombrejada pel pi negre, convidant a aturar-se per fer-hi una menja. A tocar, entre ginebrons i boixos, uns clavellets boscans arrelaven fràgils damunt l'encatit pedreny. Al fons, el poble, encerclat de muntanyes, ja es veu a vol d'ocell. Amb el sender amunt sense espera es deixa el

bosc enrere i un imponent roquisar s'aboca vers el sud. Guanyant altitud ens acostem (figurat des del costat gosolà) a l'esquenall d'un mastodont, a banda i banda, amb els simulats banyots.

A poc a poc, entre migrats pradells, plantant cara a la cota, el pendent se suavitza. Hem pujat quasi mil metres quan traiem el cap per l'Enforcadura, amb el vessant que dona a Saldes, el que configura la clàssica silueta de la muntanya, amb els desafiants Pollegons... D'aquí s'observa la Canal Central, una tartera exhaustiva, cada vegada amb el pedruscall més repelat, que deu fer tornar el sòl esmunyedís... A l'hivern, amb neu dura, duent grampons... Fent l'últim esforç que resta per acabar l'ascensió, cent-cinquanta metres que s'han de salvar, sense exagerar, pel rocam esglaonat on cal tensar el nervi... Ah! Les cames fan notar l'inexorable impòsit de la llunyana joventut. Sóc a punt de renunciar però els amics m'estimulen... és tan a prop, el cim...!

A dos quarts d'una hi arribem, un mateix a la ressaga, sota l'atenció d'en Xavier Salleras, en 'Miro' Massana i l'Antoni Penna. Una encaixada de mans dalt del Pollegó Superior... - "... és del castell l'inderrocable forca feta, si cal, a mida d'un gegant." - (Canigó - Cant IV J. Verdager). Dia esplèndid que escalfa, tot i l'altitud, sense cap boirina que enterbolei horitzons, una escaiença per

Els quatre excursionistes abans de l'ascensió. Foto: Casimir Massana

esplaiar-se en aquests dominis mentre es prenen quatre nutrients amb poc apetit i força set... Cim esquerp, de monyons macats pel llamp on cal situar-se per fer la ronda visual... La Serra d'Ensija (que amaga, per poc, els Rasos de Peguera), el Port de Comte, la Serra del Verd, l'extensíssim Cadí, les Penyes Altes, la Tossa, i altres extenses llunyanies...

En el decurs dels anys acostuma a passar que, després d'una tirallonga d'excursions, alguna o moltes han quedat per algun motiu -no oblit- al marge, com ara el 'Pedra'. Els nostres modestos començaments de fer muntanya, des del Garraf, amb deficients transports, quan s'havien d'invertir moltes hores en l'aproximació... els lleures dels caps de setmana no existien i les vacances d'estiu es destinaven al 'remot' Pirineu aragonès. Per Pasqua pertocava el món de la neu incitats a un esquí precari... I així ha estat que el 'Pedra' i algun altre intent s'hagin ajornat en el rebost dels propòsits inacabats, considerant; ja ho farem...

L'estada dalt d'un cim, cim, si no és concorregut (només hi trobarem dues o tres persones), si el mal temps no et fa fora i una aura amable t'acompanya, imposa el fer vagar la ment de bat a bat, a la contrada... evocacions, fugacitats, l'ésser, efímer, en la recreació d'uns instants... A unes passes d'on jèiem cau l'estimball de la Paret Nord, la muralla de Gresolet.

Per la seva natura, el Pedraforca ha esdevingut la referència més interessant per als escaladors del Principat. Possiblement l'estadi per a escalar més imponent dels Països Catalans. Fou una època, parèntesi o entre guerres, convulsions i innovacions alhora, d'esports i d'aventura i de sentits cívics en què l'expandiment excursionista de l'urb catalana,

uns muntanyencs escaladors s'enfrontessin al repte d'assolir el Pedraforca per la seva cara Nord. Cordes de cànem, ídem espardenyes, clavilles, mosquetons, estris llavors d'última hora. Una influència vinguda dels Alps en la persona de Lluís Estasen, el més complet pirineista, pioner de la moderna escalada de l'estat espanyol.

El 1922, Estasen amb els companys Domènec, Feliu, Giménez, Puntas i Navarro temptegen la calcària cara Nord. Dos anys més tard Estasen i Josep M. Guilerà pugen la paret nord del Calderer, i el 1928, Estasen amb els companys de corda, Jofre Vila, Josep Rovira i Josep Puntas efectuen la primera escalada integral a la Paret Nord per la via que duu el seu nom. I segueix un tropell d'ardits escaladors conquerint espais impol·luts de petja obrint les clàssiques vies d'escalada tan conegudes pels muntanyencs...

El 1935, escalant la canal del Gat, el jove Francesc Homedes, fent cordada amb Bernard Boixeda i Ramon Albareda, és abatut per un llamp en aconseguir el cim... I la llista segueix, el 1941, amb Jordi Panyella, 'Pany', amb els seus mostatxos (traspasat no fa pas

gaire), lligat amb J.Rodríguez, i Lluís Morera, pugen al Collet de la Cova... o amb Jordi Ferrera al Calderer... I aquest mateix any, les 'primeres' femenines, amb Carme Romeu, J. Piqué i Ernest Mallafré per la via Estasen...

I Maria Antònia Simó amb Miró i Raimond Estrems per la via Cabirols... i l'agulla Superior del Calderer, una 'primera' de Maria Antònia que ara mena el seu nom... I en Llopis, Vilaret, Badia, Albert Oliveres, Xandri Casanelles, Casasayas, Ponte, Faus, Estrems-Camp a la Grallera... Estorach-Navarro per la canal de Riambau... La gent del GEAM de la Talaia bé que coneixen la cara Nord del Pedraforca i d'altres consecucions pirinenques i fins més enllà...

Una última llambregada i a un quart de dues del migdia marxem amb un adéu a... "la inderrocable força"... mentre una colla d'excursionistes s'acosten per la Serra del Verdet. Amb cura, prompte som a l'Enforcadura, amb la Canal central, a contrallum...

Fa un centenar de metres que baixem i ens creuem amb un grup d'adolescents, els de davant ens demanen aigua en apressant

Un descans a mitja pujada. Foto: Casimir Massana

accent: -Que teniu aigua? Que teniu aigua?-

Es veuen un tros assedegats... Nosaltres també n'estem, però ara va de baixada... -Com és que venint d'avall ja l'heu acabada? - Sempre hi ha d'haver una reserva- els diem. Un dels nostres li fa a mans un recipient i el noiet, impacient, fa un glop i es remulla el rostre comentant frisos: -El cim, on és el cim, falta gaire? - Volem fer nit al refugi (Estasen) a la vall de Gresolet...- Tancant la fila dels nois-noies, potser uns vint, uns joves de més edat pujaven asserenats.

Les davallades, ja ho sabem, 'trenquen' les cames. Quan som prop del bosc del matí, una 'marca' del sender gira de sobte noranta graus, cap a l'esquerra. Quan ens adonem que no és el camí d'anada ja hem descendit massa. Posant a prova l'equilibri, el viarany s'esmuny, sense remei, recte, un llarg tram fins al fons de la vall. Una pintada antiga o en desús ens ha confós i empès pel rost que t'has d'arrapar en els matolls... Fem una treva de mitja

El grup a dalt del cim. Foto: Casimir Massana

hora. Gens de gana i set evident. L'interminable escorranc fineix amb un altre de planer que duu al torrent d'Aubagó(?).

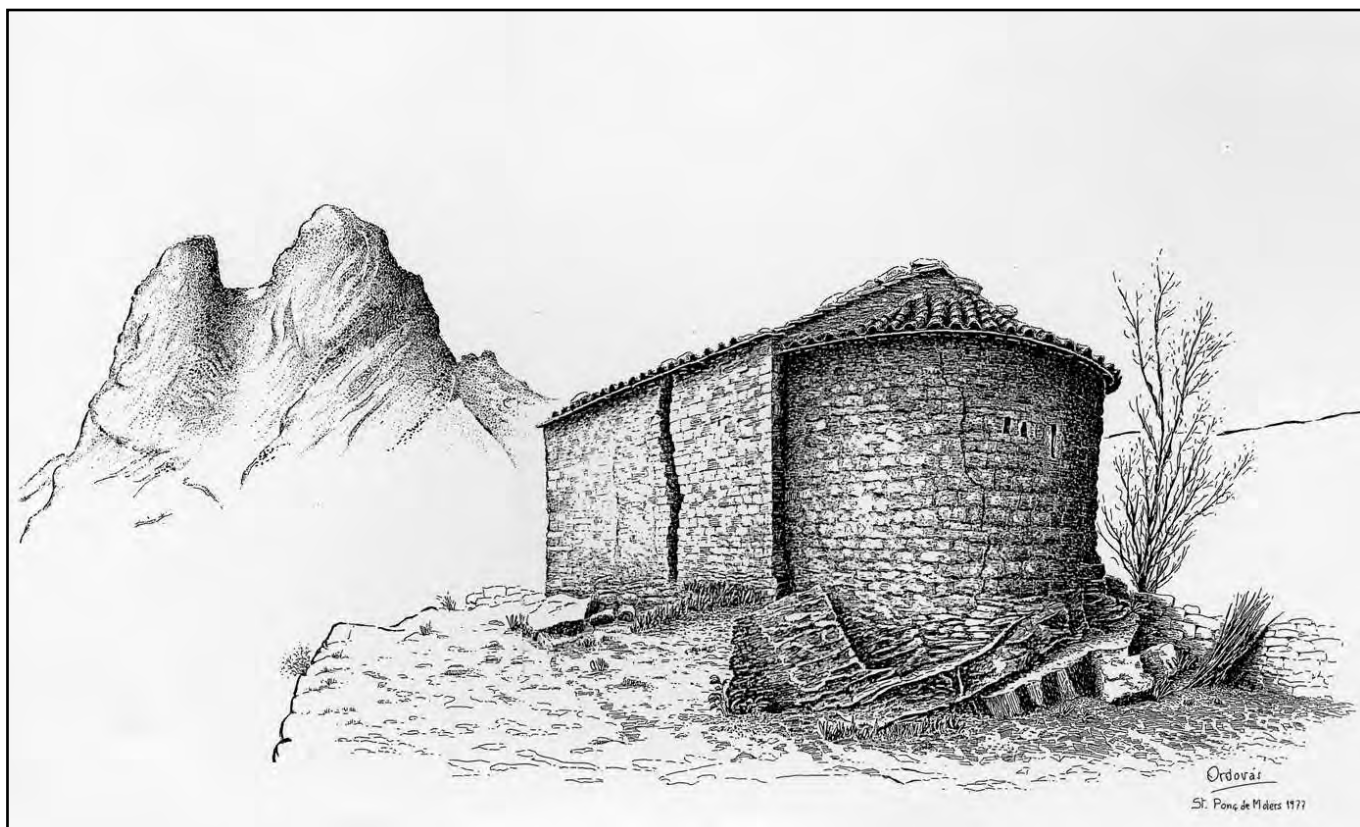
La carretera és a la vora i en vint minuts (són quarts de sis de la tarda) fem cap a Gósol, amb l'abeurada en la primera font. També en un bar. Anem a saludar el bon amic Florenci i la seva esposa que fan estada a la vila. En el regrés plovisqueja una mica,

quan som a l'autopista, amb un embull, a les deu tocadetes de la nit som a la nostra ciutat.

El viure, a tombs, et dona encerts i privilegis... L'apropament a la muntanya és un d'ells.

Antoni Ordovàs

gener del 2010

LES COLLES DELS DIMECRES

Sortida número 3

Ermita Sant Pau de Gallifa- Masia del Salze - Mas Ricart

11 de març de 2009
23 caminaires; ~15 km

Recorregut:

Plaça Xoriguer, carrer de l'Aigua, rambla Arnau de Vilanova, avinguda de la Collada, avinguda de la Torre del Vallès, pont sobre la C-31, els Sis Camins, camí de Rocacrespa, camí paral·lel a l'autopista, Clot del Cementiri, túnel autopista, carrer dels Garrofers, ermita Sant Pau, camí de Mas Trader, carrer Camí nou (urb. Corral d'en Cona), masia del Salze, creuem carretera BV-2115 de Vilanova a l'Arboç, fondo del camí de Rocacrespa, carrerada de la Talaia, Mas Ricart, camí del Mas Gros, masia Bassa de Creixell, camí dels Escalons, camí dels Esbarjos, ronda Ibèrica.

Descripció:

Sortim de la plaça Xoriguer i enfilem el carrer de l'Aigua cap a Ponent.

12 min 12 min
Rambla Arnau de Vilanova.
La seguim per la nostra dre-

ta. Metres més enllà creuem la Ronda Ibèrica.

5 min 17 min
Avinguda de la Collada.
Girem a l'esquerra i uns metres més enllà tombem a la dreta seguint l'avinguda de

la Torre del Vallès (1).

6 min 23 min
Creuem el pont de la carretera C-31, girem a l'esquerra i tot seguit deixem el sòl asfaltat per seguir, per la dreta, un camí amb sòl de terra.

7 min 30 min
Pista que seguim a l'esquerra; pocs metres més enllà tornem a l'avinguda Torre Vallès, que seguim.

5 min 35 min
Els Sis camins. Creuem la petita rotonda i tot seguit trenquem a l'esquerra, per camí amb sòl de terra. Hem agafat el recuperat camí de Rocacrespa **(2)**.

Una mica més enllà bifurcació. Seguim la branca dreta. Més a la nostra dreta i una mica més allunyat veiem el Mas d'en Palau.

21 min 56 min
A les envistes de l'autopista Pau Casals, girem 90° a l'esquerra **(3)**, per un camí entre marges i paral·lels a dues línies elèctriques de 25 kV. Més endavant anirem paral·lels a l'autopista.

6 min 1 h 2 min
Trobem un camí, que seguim a la dreta baixant. Una mica més enllà girem a la dreta.

5 min 1 h 7 m
Caseta d'un transformador de FECSA, girem a la dreta baixant.

4 min 1 h 11 min
Edificacions dels ravals de Cubelles **(4)**. Continuem a la dreta baixant pel clot del Cementiri i passant el túnel sota l'autopista Pau Casals.

3 min 1 h 14 min
Sortint del túnel i pujant un curt tram asfaltat, ens trobem amb el carrer Canyelles, hem de girar a l'esquerra i enfilem el costerut carrer dels Garrofers.

5 min 1 h 19 min
Dalt del carrer dels Garrofers girem a la dreta entrant en un

La masia del Salze. Foto: Pere Fernàndez

petit bosquet. Per corriols poc fressats ens anem decantant cap a la nostra esquerra, fins a situar-nos en un camí que seguim cap a la dreta.

Pocs metres més enllà seguim, cap a l'esquerra, un corriollet tocant l'arbrat i sobre uns camps sembrats.

A tocar d'un suport d'una línia elèctrica girem 90° a la dreta per terreny costerut.

11 min 1 h 30 min
Ermita de sant Pau de Gallifa. Desfem un tros del camí i a l'entrada de les cases de Gallifa ens decantem a la dreta baixant.

7 min 1 h 37 min
Camí-carretera de mas Trader. Girem a la dreta.

5 min 1 h 42 min
Deixem a la dreta l'entrada a la urbanització Corral d'en Cona i Corral d'en Tort.

4 min 1 h 46 min
Deixem el camí-carretera de mas Trader i trencant a la dreta seguim el camí del Molí Nou. Seguint el camí asfaltat

anirem deixant alguns trencalls **(5)**.

4 min 1 h 50 min
Cruïlla. Per la dreta se'n va al carrer Castellet. Seguim la direcció que portàvem. Més endavant veiem el rètol del carrer Arboç.

4 min 1 h 54 min
Deixem el carrer del Molí nou, que se'n va per l'esquerra, i seguint el nostre camí fem un ample revolt a la dreta.

Més endavant creuem una línia de MAT. Anem paral·lels a la llera del Foix que ens queda a l'esquerra.

14 min 2 h 8 min
Creuem el carrer del Pou Vell i entrem a l'avinguda del Salze de la urbanització Ricreu.

5 min 2 h 13 min
Davant la masia del Salze, girem a l'esquerra baixant, i deixant el camí que travessa el Foix voregem una vinya filferrada, que ens queda a l'esquerra.

6 min 2 h 19 min
Sota un encreuament de lí-

nies elèctriques d'alta tensió travessem la carretera BV-2115 de Vilanova a l'Arboç i seguim el camí amb sòl de terra.

4 min 2 h 23 min
Davant un magnífic margalló fem un revolt de més de 90° a l'esquerra. El margalló ens queda a la dreta (**6**).

El camí es va enlairant i en el fondal que ens queda a l'esquerra (fondal del camí de Rocacrespa) podem veure un sífó i un pontet del canal del pantà de Foix.

10 min 2 h 33 min
Creuem una altra línia elèctrica, tot fent un revolt a l'esquerra.

11 min 2 h 44 min
Camí travesser. Estem a la carrerada de la Talaia i davant de la caseta del transformador BB 277 de la FECSA. Seguirem a la dreta.

Travessem un pont sobre l'autopista.

6 min 2 h 50 min
Mas Ricart. Antiga masia citada ja l'any 1553. Bifurcació. Per l'esquerra, tocant el mas, se'n va l'antic camí moliner de Cubelles a Canyelles, avui direcció a la urbanització Corral d'en Roc. Nosaltres seguim a la dreta (**7**).

5 min 2 h 55 min
Trenquem a l'esquerra seguint el camí del mas Gros o d'en Mata.

9 min 3 h 4 min
Cruïlla. Seguim a la dreta pujant. (**8**) Pocs metres més endavant iniciem un descens per camí malmès i pedregós.

6 min 3 h 10 min
Travessem el canal del pantà.

5 min 3 h 15 min
Camí travesser. Estem a l'antic camí Ral. Seguim a l'esquerra (**9**).

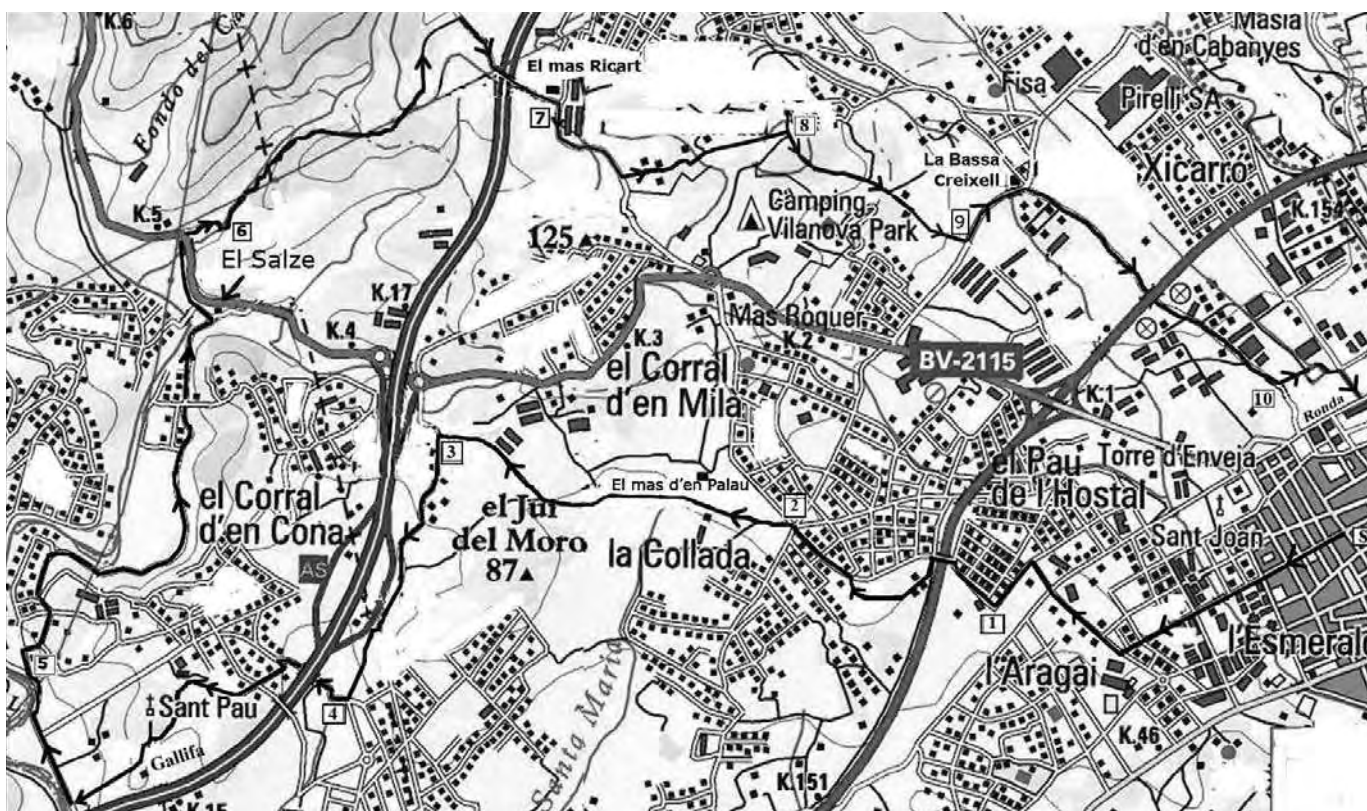
5 min 3 h 20 min
Masia Bassa de Creixell, citada ja l'any 1589. Avui restaurant Masia la Figuera.

Trenquem a la dreta pel camí dels Escalons.

16 min 3 h 36 min
Sinia del Roser. Deixem a la dreta el camí dels Escalons. Continuem pel camí dels Esbarjos (**10**). Vorejant l'estació receptora de la FECSA, que porta el nom de Geltrú, arribem al carrer Miquel Guansé, que seguim a la dreta.

9 min 3 h 45 min
Ronda Ibèrica.

Pere Fernàndez

EL MÓN DE LES BRUIXES, ELS DIABLES I ELS INFERNS

També dels dimonis, dels banyetes i dels purgatoris.

Qui havia de dir que donaria per tant la temàtica esotèrica en la toponímia dels països de parla catalana?

Vam començar la tasca de recerca de noms de lloc d'aquestes característiques en parlar dels inferns terrenals en el nostre butlletí de març de 1993. Després, des del setembre de 1994 fins al març de 1997, amb l'ajuda de diversos socis amics es va explicar tot el que sabem de seixanta-vuit bruixes d'arreu del Principat. A la vegada, entre març de 1996 i juny de 1997 es van exposar fins a trenta-dos inferns. Finalment, el setembre de 1997 van sortir set diables o dimonis.

Des d'aleshores, i gràcies a altres col·laboradors, ha sigut tanta la informació rebuda i la quantitat de noms de lloc inventariats que vam decidir publicar-los en una revista especialitzada: el butlletí de la Societat d'Onomàstica, que recull treballs de toponímia d'arreu on es parla català. Amb el títol de "Toponímia catalana esotèrica i divina" han sortit tres relacions i en la darrera relació, editada el passat setembre de 2008, havíem arribat a 1.286 entrades (ara ja en tenim 1.717), però com heu vist, incorporant toponímia complementària a l'esotèrica.

Classificació de noms de lloc esotèrics i divins

Considerem esotèrics els noms de lloc següents: ***Bruixa, bruixo, bruixot, bruixet i bruixeta, encantada i encantària, fada i dona d'aigua. Diable, diabló, dimoni*** (és antònim d'àngel), ***banyeta, llucifer, satanàs, botero i anticrist. Infern*** (sinònim de llimbs, és antònim de cel i de paradís), ***infemet i purgatori***. Al'espera han quedat els dracs, per exemple, les coves del ***Drac***.

Quant als topònims complementaris hi tenim: ***ànima, cel, llum i llumeneres, àngel i angelet, missa i misses, Déu i Nostre Senyor, Jesús, Papa i Pare Sant, bisbe***

i ***bisbal, calvari*** (exclosos els santuaris), ***paradís, diví i divins, llimbs, fe, misteri i Sant i Sant-crist***. A la reserva hem deixat els ***frases, monjos i capellans***, tots ells de gran difusió toponímica. Antònim té un significat directament oposat al d'un altre mot. Sinònim té el mateix significat que un altre mot.

Noms de lloc esotèrics i divins en el Penedès

Oferim el llistat actual dels topònims d'aquestes característiques. Qualsevol esmena o afegit seran benvinguts. Hi posem la font d'informació i les notes del que sabem del lloc. Si algú vol saber-ne més, estem a la seva disposició.

Alt Penedès

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
815	ÀNIMA,	PUIG DE L'	Mediona	Fitxa	A mig. de la Freixineda i a ponent de Canaletes (Mp. General "El Penedès" 1:50.000, 1982).
1711	ÀNIMES,	CARRER DE LES.	Sant Cugat Sesgarrigues	Onomàstica	Butlletí 80, 44. A més, de l'actual camí que va a l'Església n'havien dit "corredor de les Ànimes".
575	ÀNIMES,	CAMP DE LES.	Sant Martí Sarroca	Fitxa	L'any 1841, la parròquia tenia una peça amb aquest nom (VENDRELL, Desamortització, 109).
615	BISBE,	CLOT DEL.	Sant Pere de Riudebitlles	Llibre Sant Pere	Núm. 16: És una petita clotada. Allí hi ha la barraca de vinya de cal Trilla (calendari 2005); La clotada està situada a la banda NE del terme, a l'E de la Cuoma i al S de la serra de Gramar i de can Ros (Marc FONT, 25-1-2006).
3	BRUIXA O DE LA MÚNIA,	RIERA O TORRENT DE LA.	Santa Margarida i els Monjos/Castellet	Talaia	Butlletí set. 1994. Antic "Balli Boni", té l'origen en la riera de la Múnia, també dita de les Bruixes, en plural, i torrent de la Bruixa. Procedeix del terme de Castellví i s'uneix al Foix vora l'Aranya, al N de les Masuques, fent de divisòria entre Castellet i els Monjos de Sant Marçal a les Masuques (GIRONA, "Passeig", 14). Dóna nom al pont de la Bruixa; Montanyans, entre el torrent de Cal Marcas i el torrent de la Bruixa (Montanyans, 15). Mp. Montblanc (torrent). Mp. Molins del Foix; Mp. Marxa Talaia 85. 1705: Capbreu Castellet "torrent de la Bruixa" (Montanyans, 117); 15/5/1852: "torrent de la Bruja" (DIARI); 16/2/1869: "torrente llamado de las Brujas" (DIARI); 1928: "torrente de la bruixa" (Montanyans, 116). Atles topogràfic volum 2, pàg. 94, 386 4573; Gran Atles Mp. 143, 3861 45737; Nomenclàtor Oficial; Mapa ICC (segons Joan REIG 28-1-2009).
4	BRUIXA,	PONT DE LA.	Castellví de la Marca/Santa Margarida	Mp. Montblanc	Sota la carretera de la Ràpita a la Múnia, al NO de la Ràpita, entre aquest i Cerdanyola, limitant amb els municipis de Santa Margarida i els Monjos i l'enclavament de l'Arboç. Al NE de Montanyans, era un antic pas de la via romana sobre la riera del mateix nom (Penedès - Òdena, 113). Riera de la Bruja, pont de la Bruixa i Prat de la Bruixa (Viladordis); Els joves i la segona república, pàg. 58: Un impacte de bombardeig al pont de la Bruixa. Pàg. 87: parlant amb Pau Alsina de cal Pau Porxada, "el mestre va agafar la bicicleta i va venir aquí baix al pont de la Bruixa".

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
11	BRUIXA,	RESTAURANT LA.	Sant Martí Sarroca	GP	A can Ravell de Fontenac, un restaurant porta aquest nom o "Casa de la Bruixa", propietat dels Torres de Vilafranca. Una tradició assegura que uns deixebles d'Arnau de Vilanova van destil·lar allí en el s. XIV els primers aiguardents de vi, creant-se a la masia un misteriós laboratori d'alquímia i una botiga d'herbes medicinals. Els pagesos fa poc deien que era la casa d'una bruixa (Núm. 60, set. 1998, pàg. 34). Veure el "turó de les Bruixes", en el mateix terme municipal.
5	BRUIXA,	PRAT DE LA.	Castellet i la Gornal	Fitxa	De fet és el Prat de Viladordis (GIRONA, "Passeig", 14).
14	BRUIXA,	PÈLAG DE LA.	Sant Quintí de Mediona	GP	Es a la zona rocosa de les Deus (Núm. 60, set. 98, pàg. 50). Veure "llac de les Bruixes".
12	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Subirats	Talaia	També dita de la Breja, de la Broja o de mas Granada. Recull les aigües de les Agulles (Gelida) i les baixa fins a la riera de Sant Sebastià dels Gorgs, passant per Ordal (Butlletí set. 1994). Llibre Subirats, 36 i plànol pàg. 337.
1	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Avinyonet	Talaia	A llev. del maset d'en Rafols (Mp. Talaia 97). El 1897 es deia "fondo del corral d'en Palau" (Butlletí set. 1994).
1377	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Subirats	Plànol Subirats	Baixa de prop de Savall (torrent de Savall?) fins a la riera de Lavernó passant per can Maristany (Plànol turístic Subirats 2005); El dissabte 14 de desembre de 1996, a prop del baixador de Lavern en direcció a Barcelona, es van esfondrar les dues vies de rodalies al seu pas per sobre el torrent de la Bruixa (El ferrocarril al Penedès, més d'un segle de patrimoni, 36/37). En altres mapes porta el nom de torrent del Tro (S. LLORAC, Subirats, 337) o de Savall.
9	BRUIXA,	FONT DE LA.	Font-rubí	Talaia	Pujant al poble, avui és desapareguda (Butlletí, set. 1994; LLORACH).
1215	BRUIXA,	FONT DE LA.	Sant Llorenç d'Hortons	Les fonts del Penedès	Segona part, 302 i 309.
19	BRUIXES O DE LA PÒPIA,	TORRENT DE LES.	Castellet i la Gornal	Fitxa	Baixa de la Plana Morta (Santa Margarida) i per la Pòpia passa per sota de Torrelletes i desguassa al pantà de Foix, prop de Castellet, amb la denominació de l'Alzina o del Noguer, una vegada s'ajunta amb el fondal de la Bovera (Talaia, set. 1994; Mp. Alt Pen-03, 1994; Atles topogràfic volum 2, pàg. 94, 387 4571; Gran Atles Mp. 158, 3876 45711 i Nomenclàtor Oficial pàg. 127 (de la Bruixa?), 3860 45737 i pàg. 108, 3876 45711); Nomenclàtor Oficial; Mapa ICC segons Joan REIG 28-1-2009.
981	BRUIXES,	CARRER DE LES.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Nom popular desaparegut (novembre 2004).
880	BRUIXES,	PLAÇA DE LES.	Castellet i la Gornal	Fitxa	Encreuament de sis camins al sud de Clariana i a ponent del mas del Blai (Per Cunit i el seu entorn, de Josep MIRÓ, 2003, pàg. 94).

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
17	BRUIXES,	TURO DE LES.	Sant Martí Sarroca	Talaia	Turó de les Bruixes - plaça de les Bruixes (Butlletí set. 1994). És el pujol de Ravell (Penedès, Any I, núm. 6, 1919). Al cim del pujol de can Ravell, es troba un claper format per uns quants pedrots que configuren un cercle anomenat popularment com la plaça de les Bruixes. Llegendes (Llibre Sant Martí Sarroca, p. 236/259; GP, núm. 22, p.18, 1990). En el mas Ravell els Torres hi tenen el restaurant "La Bruixa".
18	BRUIXES,	LLAC DE LES.	Sant Quintí de Mediona	Talaia	Petit estany proper a les Deus, junt al camí d'accés des de Sant Quintí (Butlletí set. 1994). Deu tenir alguna relació amb el "pèlag de la Bruixa" del mateix municipi.
13	BRUIXES,	PÈLAG DE LES.	Mediona	Talaia	Es a la riera, prop del castell (Les valls del Gaià, 374). Està situat en el congost que es forma al passar pel castell, en un lloc d'abundant vegetació i on les pedres agafen capritxoses formes. El pèlag és bastant profund. La reina de les bruixes, durant les nits de lluna plena, s'apareixia en forma d'anyell blanc trist i quiet, cridant els caminants pel seu nom amb veu humana (Butlletí set. 1994).
15	BRUIXES,	RIERA DE LES.	Pacs	Talaia	Butlletí set. 1994. Porta aquest nom un tram de la riera de Vilobí en passar per Pacs i que després és coneguda per riera de Llitrà en entrar en el municipi de Vilafranca.
16	BRUIXES,	TORRENT DE LES.	Sant Cugat Sesgarrigues	CEC, set.1912	Es el torrent de Sant Marçal, "nom ab el qual també es conegut més amunt d'on s'ajunta ab el de l'Arboçar fins que es destria en els nomenats del Pont i de les Bruixes" (Talaia, set. 1994).
1245	CALVARI,	EL.	Sant Cugat Sesgarrigues	Fitxa	Partida dita "lo Calvari", l'any 1669.
282	CEL BLAU,	URBANITZACIÓ.	Sant Pere de Riudebitlles	Atles topogràfic	Volum 2, pàg. 79, 391 4589; Gran Atles Mp. 127 i Nomenclàtor Oficial pàg. 123, 3914 45894. Urbanització situada al S del poble, vora el terme de Terrassola i Lavit; DOGC 2.2.89 (Llista de municipis i unitats de població); Pl. 1995 (plegat); Geografia Universal, Mp. 14, 2002).
683	DÉU NEGRE,	CAL.	Torrelles de Foix	Atles topogràfic	Masia de les Planes, a ponent de can Coral i vora l'ermita de Foix. Volum 2, pàg. 78, 379 4584; Gran Atles Mp. 142, 3793 45845 i Nomenclàtor Oficial pàg. 131. Altres mapes sols diuen "C. Deu" i cal Negre és més a llevant.
44	DIABLE DE COMELLAR,	EL.	Pontons	Fitxa	Masia situada al N del poble, al peu del camí dels Carbons. Un habitant feia de diable en una obra de teatre el dia de Sta. Magdalena. El 1986 l'amo havia batejat la casa amb el seu nom: Mas Almego (Mp. Talaia 1986). Avui en diuen "cal Diable" (Fulletó Pontons 1995), que és una casa de colònies (Festa Major 1997; Talaia set. 1997; Descobrir Catalunya 1998).
27	DIABLE,	CAL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Mp. 1974. Masia tocant a la carretera de les Cabanyes.

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
28	DIABLE,	CAL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Mp. 1974. Mp. 1999e: "can. .". Bertran, 1995 (p.54): "un petit pujol feia de peanya a la masia de "cal Dimoni" (vist des d'una casa del carrer del Progrés). Masia que encara existeix, junt al camí de Sant Julià, i que dóna nom al pla del Diable.
29	DIABLE,	PLA DEL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Busquets, 1992 (p.336): pla parcial. E3V 8/5/98. Joan ROVIRA, 1999 (p.141). Nova urbanització. Figura com "Av. Pla del Diable" en el llistat de carrers de Vilafranca, pàg. 99 de la Guia QDQ editada el nov. 2002. És damunt el Parc de Sant Julià en el plànol 2A1 (Netmapa, S.A. 2002).
30	DIMONI,	CAL.	Vilafranca del Penedès	Lluís TETAS	Comunicació 06/02/2002. Altre denominació de "cal Diable" (V. núm. 028).
1110	ENCANTADA,	COVA DE L'.	Font-rubí	Joan VIRELLA	També coneguda per Forat Xuclador, és al turó del castell (Miscel·lània Penedesenca 1978, 256). A la pregunta d'on venien els petits?, per Mediona deien que els havien trobats a les coves de Bolet i les Encantades (Pere SADURNÍ, "Retalls del Folklore Penedesc, 1982, 35).
1111	ENCANTADA,	FONT.	Santa Margarida i els Monjos	Talaia	Dóna nom al fondo de la font Encantada. Plànol de la XL Marxa Social, març 1998; Vèrtex núm. 202, 2005. És vora la Senabra (A peu per l'Alt Penedès: Itinerari núm. 16).
285	FE DEL PENEDÈS,	SANTA.	Santa Fe	Gran Atles	Mp. 143, 3934 45825. Al N de la Granada (Geografia Universal, Mp. 14, 2002; GEC 13, 167). Dóna nom a la riera de Santa Fe (Gran Atles Mp. 143 i Nomenclàtor Oficial pàg. 126, 3948 45835).
35	INFERN,	COMA DE L'.	Torrelles de Foix	Fitxa	Propera a les terres de Pontons. Informació del Llibret de cal Pons de Puigborrell (CASELLAS, 20-5-93).
26	INFERN,	FONDO DE L'.	Olesa de Bonesvalls	Fitxa	Baixa del pla dels Avencons i pel costat del corral del Miró afluïx en el fondo del Molí, que a la vegada és tributari de la riera d'Oleseta o del Lledoner ("Els inferns terrenals", Talaia, març 1993). Dóna nom al "bosc de l'Infern" (L'Ordal i la depressió penedesenca, 35).
1014	PAPA,	CAL.	Pontons	Fitxa	Es al peu de la carretera de Santes Creus.
1015	PAPA,	FONT DEL.	Sant Quintí de Mediona	Fitxa	Baixant pel darrere de cal Santpare (Les fonts de Sant Quintí, 1929-1998).
791	PARADÍS,	EL.	Terrassola i Lavit	Fitxa	Casa coneguda per cal Caquero o Caguero situada en el camí de can Raspall dels Horts al poble del Pla (26-12-2003).
823	PARE,	CAL SANT.	Sant Quintí de Mediona	Fitxa	Mp. General "El Penedès" 1:50.000, 1982. La font Fresca, situada sota cal Santpare (69 Excursió a peu pel Penedès, abril 2006).
1716	PARENOSTRES,	CAN.	Gelida	Fitxa	Residència Casa de Pagès Ca l'Emili (Diputació 2003). Ctra. C-243 entre km 10-11. Can Parenostres s/n.
154	PURGATORI,	EL.	Vilafranca del Penedès	DIARI, 26-7-2002.	Formatgeria - Bar situada en la plaça del Campanar, 5. Tel. 93 892 12 63.
1536	SANTA,	FONT.	Subirats	Fitxa	Antic brollador medicinal, avui estroncat, situat sota el pujol d'en Figueres, prop de Sant Sadurní.
89	BRUIXES,	FORAT DE LES.	Subirats?	Gener AY-MAMÍ	Es un forat de quatre metres, a Ordal. L'Alpina no el contempla (Talaia, març 1996).

Baix Penedès

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
1330	ALMA,	PUJADA DE L'.	Bisbal, La	Benjamí CATALÀ	Sovint es reparaven les pujades o passos més difícils, com ara la pujada de l'Alma o la costa del Rotllat (Bellesa rural al Baix Penedès, 36).
1073	ÀNIMA,	CAL'.	Sant Jaume dels Domenys	Onomàstica	Butlletí 98-99, 2004, pàg. 72.
1496	ÀNIMA,	CAL'.	Montmell, El	Can Ferrer	Pàg. 32: és el renom de cal Magí de la Masia.
475	BRUIXES,	PLANA DE LES.	Montmell, El	AMADES	Sota el castell de Marmellar, s/MÓRA, "Entre Marmellar i el Montmell". Anant de Castellví a Marmellar, poc abans de pujar a la plana Bovera (Visió del Penedès al final del segle XIX, excursió de l'any 1886, pàg. 118). Potser la "plana Ramera" dels mapes actuals.
427	DIABLE,	EL.	Arboç, L'	Llibre Arboç	Pàg. 155/302: Renom d'Isidre Galofré i Miquel, c/. Casanova, 25 (1888), que durant molts anys va fer de diable. El seu fill, Joan Galofré i Galofré, c/. Missers, 9 (1913) fou el Jan Diable (CRUANYES, Noms, renoms. ...). Comunicació Albert MANENT.
45	DIABLÓ,	CAL.	Albinyana	Talaia	Casa de Francesc Nin i Figueres (s. XIX), coneguda per cal Po del Rello i fet un conjur, dita cal Diabló (BOFARULL, GP, núm. 80, juny 96, p.3). Renom de la casa de la plaça Major, des de la segona meitat del s. XIX (BOFARULL, Noms de lloc del terme d'Albinyana, 48; Butlletí Talaia 1997; Nissagues d'Albinyana, a Del Penedès núm. 11, 2005, pàg. 59).
1112	ENCANTADES,	GORG DE LES.	Montmell, El	Talaia	XIII Marxa Social (14-3-1971): És a la riera de Marmellar, entre Roca Vidal i el castell de Marmellar. Benjamí CATALÀ "El Montmell. Sostre del Baix Penedès", 10, 42 i MT89.
1434	SANTÓ,	TURÓ DE CAL.	Cunit	Nomenclàtor Oficial	Es al nord del municipi, limitant amb Cas-tellet. Porta el nom de la masia.

Garraf

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
618	ANGELO,	CORRAL DE L'.	Olivella	Llibre Olive-lla	Núm. 025: Edifici enrunat situat a llev. de la Roqueta i a mig. de can Miret. Lloc tradicionalment propietat de la família Mestre "Geló" de Ribes.
409	ÀNIMES,	CARRER DE LES,	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 69 a 72. Ja tenia nom en 1792. Va donar nom al portal del tercer recinte emmurallat, al fort de la muralla de 1839 i a la creu, també coneguda per creu de les Tàpies.
574	ÀNIMES,	CAMÍ DE LES.	Sant Pere de Ribes	Fitxa	S'inicia a l'era de can Puig de Sota-ribes i acaba a la carretera de Sitges, prop de can Gepet del Recó i l'Hospital, passant pel davant de can Jove, can Fontanals i pel Redós de Sant Josep.
573	ÀNIMES,	PORTAL DE LES.	Sant Pere de Ribes	Fitxa	En l'església de Sota-ribes, procedent d'un temple anterior, és de l'any 1664.
572	ÀNIMES,	POU DE LES.	Cubelles	Fitxa	Situat al capdavant de la Vila, en el carrer de Víctor Balaguer, en un lloc on passava el rec del molí de Baix. ja no existeix (MIRET, 6; Carrers Cubelles, 24).
616	BISBE,	FORN DEL.	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 216. Lloc de Miralpeix, situat a migdia del Pedroell. Doc. L'any 1563 i l'any 1588: "lo forn del bisbe" (AHV núm. 127, fol. 1v).
284	BISBE,	ROCA O PENYA DEL.	Olivella/Ribes	Mp. Mont-blanc	Fita de partió amb el municipi de Ribes (Mp. 1973). Atles topogràfic volum 1, pàg. 126, 398 4571; Gran Atles Mp. 144, 3985 45720 i Nomenclàtor Oficial pàg. 531, 3986 45725. Llibre d'Olivella núm. 094.
8	BRUIXA,	PONT DE LA.	Cubelles	Talaia	Pas de vianants sota la via del tren a la zona Bardají (Butlletí març 1995; L'HORA, 27-1-95,34; L'HORA, 14-11-97,61). Juny 1998: Es fan obres per ampliar l'aparcament de l'estació. La RENFE ha netejat els terrenys propers a la via, entre l'antic magatzem i el pont de la Bruixa (DIARI, 12-6-98, 54).
893	BRUIXA,	LA.	Vilanova i la Geltrú	Fitxa	Ludoteca instal·lada en el Centre Cívic de la barriada de Sant Joan (08800 núm. 53, abril 2004, pàg. 5; DIARI 16-4-2004, pàg. 22); Internet "Google" (2008).
10	BRUIXA,	FONDO DE LA.	Sant Pere de Ribes	Llibre Sitges	Núm. 2188. Altre nom del fondo del Forcall. Baixa de la Fita Grossa i fent un arc va a passar al SE del coll d'Entreforc, pel mig. de la masia (Talaia, oct.1994; Mp. Alp. 03). MUNTANER, núm. 2188 diu que també es diu del Forcall, però sembla que no és cert. En el "fondo de les Bruixes" hi havia les xermades d'en Gellés i d'en Pacurri, que anava fins al fondo de coll Entreforc i tocava amb la del Rectorat i la d'en Peixet (J. PICAS, ECO, núm. 4507, 9-9-1978; Talaia, set.1994); En el mapa "Els Camins de la Creu" (2005), el fondo de la Bruixa baixa del coll de la Fita i s'ajunta amb el Forcall prop de la masia.

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
6	BRUIXA,	TORRENT DE LA.	Cubelles	Talaia	Butlletí set. 1994. També conegut per torrent del Cementiri i torrent de Carbonelles, és tributari del riu Foix, on desemboca al costat del mas Granell (Talaia, oct.1994; MIRET, 10). 1849: Torrent de la Bruixa, a pon. del Juí del Moro (AMV, Reg. 1551, núm. 1365/1368 de l'Amillament).
21	BRUIXES,	CARRER DE LES.	Vilanova i la Geltrú	Carrers de Vilanova	Núm. 4, pàg. 41: Nom popular del tram del carrer de l'Àncora que entronca amb el de Magdalena Miró. També diuen que hi havia hagut bruixes en el carrer dels Arengaders, a la Geltrú (Josep Lluís Vidal i Piqué, a "La Geltrú" núm. 15, desembre 2004, pàg. 15).
20	BRUIXES,	PLA DE LES.	Sitges	Fitxa	La tradició oral sitgetana ens parla d'aquest lloc situant-lo, més o menys, al peu del puig de Sant Isidre (Jofre VILÀ, La Xermada, núm. 15, Corpus 2000, pàg. 4).
1187	BRUIXES,	BOSC DE LES.	Sitges	DIARI, 24-11-2006, 45	En el barri de Sant Crispí, al capdamunt de l'avinguda Sofia. En MUNTANER informa que abans es deia el "pinar de la Morena". S'esmenta a l'ECO núm. 5967, pàg. 18 del 8-9-2007, queixant-se de no haver salvat "l'antic Bosc de les Bruixes".
619	CALVARI,	CARRER DEL.	Sant Pere de Ribes	Llibre Sitges	Núm. 2195. Va del carrer de Sant Pau al passeig de la Riera. És un carrer molt empinat. Pl. Ribes 2000; DIARI 24-11-2006, 35; també existeix la muntanya del Calvari, a llevant de can Pere de la Plana, entre aquesta masia i la riera de Jafre (Mp. Terme de Ribes, inèdit).
576	CALVARI,	MONT.	Cubelles	Fitxa	Petita muntanya a llev. del cementiri. L'any 1739 es doc. com "el Calvari", propietat de Pau Cona (AMV, Cad. núm. 1672). Avui, és el Mont-Calvari o barri de la Creu (Festa Major Cub. 1967) i un carrer porta el seu nom (Carrers Cub. 109).
577	CALVARI,	MONT.	Vilanova i la Geltrú	Llibre Vilanova i la Geltrú	Núm. 143: L'any 1723 hi passava la carrerada que anava de mar a Sant Joan. El Calvari torna a doc. L'any 1893.
1542	DÉUS,	CAL.	Canyelles	Fitxa	Vella masia situada a l'extrem de ponent de la urbanització les Palmeres, al peu del camí que de Canyelles anava a Castellet. L'any 1728, el propietari, Joan Riba, estava casat amb Maria Deus, pubilla del mas; La casa dóna nom al torrent de cal Déus, que baixa fins a la riera de Canyelles (Mapa CC, segons Joan REG 28-1-2009); Torrent de cal Déus (Mp. GARRAF-17, 1993; Penedès, Any III, núm. 2, 1921). Procedeix del coll de can Ramonet de Costes (Talaia, desembre 1971).
43	DIABLE,	CAL.	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 533. Casa del s. XIX a 2,05 km del poble (Ms. 1859; Talaia, set. 1997).
186	DIABLE,	TORRENT DEL.	Sitges	Fitxa	El 25-7-1935 s'accidentà un camió del Lázaro López, entre Garraf i Vallcarca, en el torrent del Diable (DIARI).

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
46	DIABLÓ,	SÍNIA DEL.	Vilanova i la Geltrú	Llibre Vilanova i la Geltrú	Núm. 267: Situada en el camí de baix a Vilanoveta, actualment és coneguda una part per Batedet i la resta per Marianna. La primera notícia és de l'any 1725, quan era la sínia de Montserrat "Diabló" (Est. Rús. núm. 1601/1602); Avui, en el món pagès encara es recorda el nom (Talaia, set. 1997).
785	DIMONI,	EL.	Vilanova i la Geltrú	Recull inèdit	Renom de la família Urgellès (segles XIX-XX). El Dimoni habitualment deia molts renecs. La filla del Dimoni, Lola Urgellès i Carbonell, n. 6-6-1917, morí el 12-12-2003 (DIARI, 19-12-03, pàg. 48) i el seu germà Josep, amb 90 anys, el 29-12-2003 (DIARI, 2-01-04, pàg. 18); En el carrer Coroleu núm. 101 hi ha un restaurant que porta el nom de "Lo Dimoni".
1717	DIMONI,	LO.	Vilanova i la Geltrú	Fitxa	Restaurant en el carrer de Josep Coroleu, 101. Nom posat per un lleidatà que viu a la ciutat i que és un enamorat dels diables.
1192	ENCANTADA,	PEDRA.	Sant Pere de Ribes	Fitxa	Situada al peu de la carretera de la Mata a Ribes per Puigmoltó. Troballes romanes. Es documenta l'any 1588.
33	INFERN,	PUIG DEL FONDO DE L'.	Olivella/Ribes	Fitxa	Es el punt culminant de l'extrem de pon. de la serra Boletera, enfront i a mig. del Maset de Baix (Mp.1915). És un altre nom del turó de l'Ombriol (MUNTANER, 1986, núm. 2371). Es doc. en la fitació de 1889: "fondo del Infern, pel cim de la montanya del mateix nom" (AHV-Ajunt. U,8). Fondo i puig figuren en el Mp. top. 1:10.000, 448-1-2).
34	INFERN,	COLL DEL FONDO DE L'.	Olivella/Ribes	Fitxa	Part més baixa de la carena de la serra, lloc de pas del camí de Sitg. a Olivella per l'Entreforc (Mp. top. 1:10.000, 448-1-2).
36	INFERN,	FONDO DE L'.	Sitges	Talaia	Butlletí març 1993. Abrupte i espadat (S. PICAS, ECO, núm. 4333, 1975), és tributari del fondo o torrent de Garraf (Geografia de Sitges, 8), neix en els espadats a pon. de la cocona Sostrella i va a parar al fondo del Salt (MUNTANER, núm. 917). Del torrent de l'Infern també s'ha dit "Boca d'Infern"? (Àlbum Meravella, I), o aquesta boca era sota la Trinitat?. En ell hi havia el "Pou de l'Infern" o "del Salt", situat a l'enforcadura de dues rieres, que fou engolit per la pedrera de Garraf (1973). Més dades a "Història de Garraf", 2003.

Núm.	Topònim	Accident genèric	Municipi	Informació	Notes
32	INFERN,	FONDO DE L'.	Olivella/ Ribes	Llibre Sitges	Núm. 2370. De la serra Boletera baixa vers la riera de Jafre, entre la cova Negra i el corral d'en Culebró (Mp. 1897). Fa de límit amb el terme de Rib. i es doc. l'any 1889: "Fondo del Inferno" (AMO, J.8); "puja la fondalada del fondo del Infern" (AHV-Ajunt. U,8). Segons COROMINES, algun infern pot significar una tartera, és a dir, un pedregam format per pedres d'una mida mitjana, poc movibles i que permeten, per tant, un trànsit força segur (V. Talaia, març 1993); 21-2-1988: Jovent de la Plataforma Ecològica de La Crida van plantar 200 alzines a l'indret anomenat El Colebró, vora el Fons de l'Infern (DIARI 26-2-88, 19).
1134	INFERN,	BOCA DE L'.	Sitges	Joan REIG	A l'antic camí de les Costes, entre la punta Ferrosa i la cala Forn, prop del Pas de les Escales. Hi ha alguna referència? Del torrent de l'Infern també s'ha dit "Boca d'Infern"? (Àlbum Meravella, I), o aquesta boca era sota la Trinitat?
637	MISSER,	EL.	Vilanova i la Geltrú	Llibre Vilanova i la Geltrú	Núm. 532: Camp proper a la masia d'en Frederic. Porta el nom del renom d'un rector de la Geltrú del s. XVII i dels seus descendents.
617	MISSES,	TORRENT D'EN.	Sitges	Llibre Sitges	Núm. 1169. Altre nom del torrent dels Ases. En Misses construí una casa sobre el seu curs.
153	PURGATORI,	EL.	Vilanova i la Geltrú	DIARI, 26-7-2002	Formatgeria - Bar situada davant el Castell de la Geltrú, carrer de l' Arquebisbe Armanyà, 8. Tel. 93 814 21 45.
1528	SANT,	CAL.	Olivella	Fitxa	Renom de la casa del carrer de Sant Isidre núm. 5 (any 1867). El Sant ja es documenta l'any 1847.

V. C. V. Juny 2009.

SIMFONIA DE COLORS, DEL VERD AL BLANC

Un cert racó de món utilitzat pels practicants de l'esquí i conegut per la "Porta del Sol" és a l'estiu una meravella recorreguda per una infinitat de possibilitats: valls, cims vestits de verd, cims despullats, parets equipades amb vies ferrades, tota la gamma de verds, boscos, barrancs amb cors d'aigües cantaires... Estem a l'Alta Savoia. Potser la primavera ha sigut generosa i la llum, quan fa sol, il·lumina els prats de les valls així com el blau del Llac Léman. Una "promenade" pels punts elevats de la riba del llac ens mostra aquesta mar d'aigua dolça a l'extrem del cor dels Alps, viles que conserven el seu passat amb el luxe de la modernitat d'avui.

Hem arribat per la ja coneguda N92 de cara a Grenoble, que hem deixat per la D520 de cara a Chambéry; la N201 ens portarà a Annecy amb el propòsit de quedar-se, cosa que ens ha sigut impossible ja que d'aquí a quatre dies arriba el Tour i la ciutat, així com tot el perímetre del llac, han sigut ja conquerits pels seguidors de la "Grande Boucle". Ni una plaça en cap del gran nombre d'establiments que hi ha al voltant del llac.

A Annecy tot ple i els càmpings complets, de mica en mica arribem a Thonon-les-Bains, la ciutat més gran a la vora del llac de la banda francesa. Des d'aquí ens plantejem les nostres excursions i ascensions (la cota del Léman és a 375 m).

D'entrada fem un reconeixement per l'entorn i ens acostem en aquests miradors que són la capella de Notre Dame d'Hermone (1.100 m) i al Mont Forchat (1.550 m). El verd és lluent i el bosc frondós, i això que el dia no és clar, fins i tot ens ha fet una pluja intermitent i impertinent. Des del cim del Forchat s'albira Ginebra, amb el "jet d'eau". Ja ens fem idea del que ens trobarem. Demà, un 23 de juliol, ens enfrontarem amb la Dent d'Oche de 2.222 m.

Per carreteres protegides de bosc passem per Bernex per recopilar informació de l'ascensió, i en el punt conegut per La Fétière (1.110 m) deixem el vehicle i entrem dins un bosc humit que ens acompanyarà fins més allà dels 1.500 m. Fins aquí camí turístic i ample; a partir del Chalet d'Oche, mig granja mig refugi (1.650 m), el camí es torna estret i dret i a mida que guanyem alçada el vent ens marca la cara. En assolir el coll que ens encara a la dreta, trobem una canal herbada i amb trams de roca esmicolada; sort de l'equipament que ajuda i dona seguretat, cadenes per ajudar-se, el vent ja entra acanalat com si fos impulsat per un monstruós ventilador que ens volgués rebatre contra la muntanya; a la cota 2.113 m hi ha situat en una plataforma el magnífic refugi del CAF, com si fos un veritable niu d'àliga.

El que queda per fer el cim és poc, però el vent no és la millor companyonia per afrontar una

cresta que et fa veure el món sota els peus. Muntanya maca i esvelta però avui no es aconsellable pujar-hi. Una estona dins el refugi i cada vegada que treus el cap el vent et despena (no és el meu cas). El seny ens fa dir que val més, amb precaució, tornar pel mateix camí i no passar pel cim, que era el nostre objectiu de tornada donant una volta tot seguint la cresta fins a retornar al Xalet. La muntanya té aquest poder i ella decideix en complicitat amb la meteorologia.

Com que no hem quedat satisfets del matí ens plantejem fer un recorregut senyalitzat de poc més de dues hores i mitja amb un desnivell acumulat de més de cinc-cents metres: bosc, camins, senders per un treballós barranc i, de sobte, una escala que no era prevista en el recorregut, és a dir, hem sortit del mapa. Farem una mica més de volta. Pugem l'escala, que salva un mur d'uns quinze metres. Si al matí el temps ha estat ventós ara a la tarda serà plujós. Al cap de poc de sortir del barranc per l'escala, una arrossegada de mobles precedit d'un lluminós llamp ens fa treure ràpidament els impermeables, que per desconfiança ja portàvem al fons de la motxilla.

El que ahir va ser una pluja inter... i impert... ara és un veritable xàfec que durarà fins que arribem al cotxe. Poc més d'una hora, pas pel coll de Pertuis, a 1.514 metres; sort que arribem al poble de

Sortida de la placa de la travessia de Coucou. Foto: Joan Toledano

Creusaz i ens aixopluguem en un abeurador cobert que fem servir d'improvisat menjador per fer un pica-pica mentre veiem córrer l'aigua pels costeruts carrers i les capelines escorren l'aigua acumulada de la primera part del xàfec.

Amb raó que els verds són com són, aigua i sol en el mateix dia és la fórmula màgica. Quasi tres hores i mitja ens ha costat tornar al cotxe, "l'aventura és l'aventura".

L'endemà, com si no hagués passat res, un sol lluent ens torna a convidar a la festa de la muntanya. Com que avui tenim intenció de canviar de campament sols volem fer una petita matinal; hi ha un petit repte que és pujar a peu a l'estació de Thollon les Mémises, una pujada d'uns set-cents metres per fer una última mirada al Léman des d'una talaia que a l'hivern deu fer la sensació d'aterrar al llac, un camí monòton però que no perdona em recorda les gestes del Merckx però sense bicicleta.

La baixada és per un jardí amb milers de flors que ens acompanyen per un dret i desdibuixat camí molt humit i lliscós. No oblidem que ahir plovia.

El nostre proper objectiu és Abondance, una petita vila amb un oratori a la Mare de Déu, però els nostres ulls els tenim posats a la via ferrada "Saix de Miolène" a Chapelle d'Abondance, una graciosa ruta equipada i aèria que ens farà gaudir una molt bona estona, una via de nou-cents metres de recorregut amb molts trams de passejada de costat per la paret, amb una clara verticalitat i un paisatge verd que anima constantment.

Catalogada com una via atlètica, treballem de manera no massa

exagerada però constant els braços quan el flanqueig per la paret "cae pal lao que no mola". La placa de la travessia de Coucou és un tram de més de 25 metres totalment vertical i el cos penjat de les mans, ja que els peus aprofiten les irregularitats de la paret més endins dels agafadors de les mans; és una via ferrada amb molts símptomes d'escalada, però molt ben equipada; està dividida en quatre parts creixent en dificultat perquè sigui assequible a tothom i es pugui triar el punt de fugida adequat.

El tram més exigent són els últims dos-cents metres, amb una clara informació del que t'espera. Després d'uns segons de dubte, i valorant l'esforç acumulat, decidim aprofitar aquesta última oportunitat perquè ja havíem desnonat les anteriors i el fantasma del dubte ja ens ha acompanyat en algun tram del recorregut.

Sortim per una placa que ens portarà al bell camí de retorn fins al pàrquing. Des d'aquí, i ja coneixedors de l'itinerari, seguim amb l'ajuda d'uns binocles l'últim tram i pensem que l'hem encertat: uns llargs desploms i molt pronunciats era el que ens esperaven. Sortir es pot sortir, però la factura podria

Entrada al refugi de la Dent d'Oche. Foto: Joan Toledano

ser elevada. No s'ha de matar tot el que és gras.

Els dies continuats d'activitat ens recomanen un dia de descans actiu, que vol dir desplaçament amb cotxe, passejada per prats florits i llacs vorejats de bosc. Bise i Ubine són dos finals de carretera i punts de sortida de rutes de muntanya als llacs Fontaine i Les Plagnes, dues empremtes de la natura per relaxar-se una estona quan fa un dia clar i lluminós com avui.

Dues nits al peu de Roc d'Enfer en un llogaret denominat Graidon habitat per una granja, un centre de rescat de muntanya i un refugi del CAF, que tenim tancat, és el nostre paradís on serem hostatjats i que ens permetrà fer un preciós 'tour' a la vista del massís del Mont Blanc.

Un taulell amb mapa ens indica la nostra cota (1.340 m), la volta i els temps aproximats. Demà ens tornarem a ventejar, ja que el pas del coll de Ratti, a 1.905 metres, no sols obre la finestra per on passa el vent, a més obre als nostres ulls el massís més alt de l'Europa occidental: es perfila el Mont Blanc, el Mont Maudit, Mont Blanc de Tacul, les Grandes Jo-

rasses, i com un dit que senyala el cel al mig de tota aquesta pila de nata, l'Aiguille du Midi.

En baixar pel vessant contrari del que hem pujat quedem més protegits del vent a mesura que perdem alçada, és una volta molt verda, amb un decorat de gran nivell, el cel blau retalla les siluetes que ens fan il·lusionar amb la idea que si el temps acompanya podríem fer un acostament, com a mínim, fins al refugi de Tête Rousse.

Després d'un retorn per boscos i una petita sortida de ruta (ja no és la primera), retornem al peu de la nostra caseta amb rodes que ens permetrà passar la nit refugiats del canvi sobtat de temps: aigua a dojo.

Canviant d'entorn ens arribem a prop de Chamonix i sota la mirada del massís passem la nit a Plaine Joux, el pàrquing de l'estació d'esquí amb el quadre més maco que es pot demanar.

En entrar a Chamonix ens toca recórrer els pocs càmpings que queden en aquesta capital dels Alps i reculem fins a Les Bossons. El càmping Les Cimes és dels pocs que tenen places. Quan no

n'hi ha no es pot triar. Ja s'acosta el final de les vacances i volem aprofitar l'oportunitat d'arribar-nos al peu del gran gegant.

A les set del matí passa el Bus – gratuït mostrant el tiquet del càmping – que ens portarà fins a Les Houches, aquí el telefèric ens elevarà fins a Bellevue i després el tren cremallera fins a Nid d'Aigle. Igual que els que afronten el repte del Blanc, anem pujant per aquest desert de pedra guanyant alçada fins al pas de la glacera que ens barra momentàniament el pas per assolir els 3.167 metres, que és on hi ha situat el refugi de la Tête Rousse. Per la grandiositat de l'entorn val la pena l'esforç.

Unes cabres alpines de tant en tant ens observen sense deixar-nos acostar més enllà del que elles estan disposades a permetre. De baixada arribem fins al fons de la llengua de gel. Total, que fent el turista de muntanya, entre pujades i baixades hem fet dos mil metres, una bona i sols és una bona passejada turística de muntanya.

Tornar a Vilanova per la magnificència del Col du Galibier (2.648 m) és un itinerari màgic, d'aspecte una mica de desert d'alta muntanya. Hem de pensar que som a l'estiu; per sobre del perfil immediat sobresurten, mirant-nos, els grandiosos Pic Gaspard (3.881 m), Barre des Écrins (4.102 m), Mont Pelvoux (3.932 m), tots vestits de núvia, esvelts i desafiant qualsevol intent de follar el seu cim.

Simfonia de verds, simfonia de llacs transparents, simfonia per als ulls, simfonia per somiar ...

**Isabel Romeu
Joan Toledano**

Juliol de 2009

Retorn al refugi de Tête Rousse. Foto: Joan Toledano

HEM FET UN 4.000 ALS ALPS

Durant el darrer any el pare i jo havíem anat madurant la idea de poder fer una ascensió a un cim de 4.000 m.

Per aquesta raó, durant aquest temps vàrem estar mirant i regirant tota mena de guies, mapes i informació diversa que anàvem trobant a la xarxa.

Poc a poc vam començar a tenir una idea clara de quines característiques hauria de tenir el cim triat: el més a prop possible de Vilanova, amb una dificultat assumible per al nostre nivell i amb aquells atractius afegits que fes interessant i valorada l'ascensió.

Un dia, el pare va portar una guia amb un títol que s'adaptava perfectament al que estàvem buscant: Cuatromiles de los Alpes por rutas normales (1). El llibre era una tria d'ascensions a diferents cims dels Alps on les dificultats i els requeriments tècnics per accedir-hi eren els mínims.

No cal dir que vam llegir la guia del dret i del revés per tal de trobar el cim i l'itinerari que s'adaptés millor a les característiques que estàvem buscant. Finalment ens vam decidir per la zona del Monte Rosa, als Alps italians, i el cim triat: el Zumsteinspitze, de 4.563 m.

L'itinerari a seguir des de Vilanova ens havia de dur fins a Torí i d'allí, per la vall d'Aosta, fins a l'entrada de la vall de Gressoney, la qual

hauríem de seguir fins al final, on hi ha l'estació d'esquí del Monte Rosa, situada al petit poblet de Staffal; en total uns 900 km de carretera.

Un cop triat el nostre objectiu ens calien encara algunes coses: primer de tot aconseguir el material necessari, en segon lloc adquirir els mínims coneixements tècnics per realitzar l'ascensió amb seguretat, en tercer lloc – a ser possible – trobar algun company de sortida, i finalment - no gens menys important – comunicar-ho i convèncer la mare que es tractava d'una sortida assequible i raonablement segura.

Un cop realitzades aquestes gestions - les quals no totes varen donar el resultat esperat - vam concretar els dies per a la sortida; serien del 31 d'agost al 4 de setembre.

Pel que fa al material, entre la Talaia i el padrí vam aconseguir el mínim necessari per a la sortida. Pel que fa als coneixements tècnics no va haver-hi tanta sort, ja que tan sols el padrí i alguna instrucció extreta d'internet va ser tot el que vàrem poder recollir.

Tampoc no vam poder concretar res pel que fa als companys de sortida, ja que la rapidesa amb què el pare va fixar les dates va fer que alguns dels qui s'hi havien interessat es desdiguessin. Finalment, comunicar-ho i convèncer la mare de la seguretat i facilitat

de l'ascensió no cal dir que no va colar de cap manera.

En aquestes circumstàncies, amb molta il·lusió i amb una certa dosi d'incertesa, el dilluns 31 d'agost ens vàrem posar en marxa cap al Monte Rosa.

El viatge va ser força bo i no vàrem trobar els clàssics *bouchons* de les autopistes franceses. La primera nit vam dormir prou bé a l'aparcament de l'estació d'esquí a Staffal. L'endemà, tan bon punt com va engegar el telecabin, vàrem pujar fins al Passo dei Salati a 2.936 m - molt probablement l'estiu que ve ja es podrà pujar fins a la punta Indren amb telecabin -. D'allí cal seguir un sender assegurat en alguns punts amb cordes fixes i indicat amb fites i punts vermells que ascendeix ràpidament fins a la punta Indren.

Un cop allí el camí planeja una mica i travessa una petita glacera al final de la qual hi ha una paret de roca que connecta amb la glacera de sobre i que cal superar per un sender assegurat amb cordes fixes i alguns trams amb graons artificials. Un cop dalt ja es poden veure perfectament els dos refugis que hi ha en aquesta zona: el Mantova, que ens queda una mica més avall en el mateix roquissar, i el Gnifetti, a l'altra banda d'una petita glacera dalt d'un petit penya-segat, i que cal superar per mitjà d'una petita via ferrada.

L'ascensió d'aquest tram va ser ràpida i molt distreta, la varietat de la progressió, la bellesa incomparable del paisatge i el dia excepcional que ens va rebre no ens va deixar temps per cap altre pensament. En aquest tram - des del coll de Salati- vam tenir la companyia d'altres excursionistes, majoritàriament alemanys, que pujaven per l'aeri que surt des del poble d'Alagna a la Val Grande.

Les facilitats de la progressió va fer que a les 11 h del matí ja fóssim al refugi Gnifetti, la que havia de ser la primera etapa de l'excursió. El dia era radiant i la vista de l'entorn immillorable. Just al darrere del refugi trencava la glacera del Lys Oriental i es veien perfectament els cims de la Punta Giordano, de Piràmide Vincent i el coll del mateix nom, l'itinerari que hauríem de seguir l'endemà. La tarda la vam passar fent fotografies i gaudint del paisatge, la inexperiència va fer que no aprofitéssim el dia magnífic per coronar algun dels cims propers.

L'endemà, de bon matí, ens vàrem encordar i just quan ens disposàvem a començar l'ascensió se'ns va ajuntar a la cordada un alemany, que ens devia prendre per excursionistes experts, i que es dirigia com nosaltres al refugi de la Campana Margherita.

El dia era bo tot i que de tant en tant quedàvem envoltats per la boira. L'ascensió era força senzilla ja que tan sols calia seguir la traça de les cordades anteriors; malgrat això calia anar amb compte ja que en aquest tram, fins al Coll Vincent, la glacera tenia moltes esquerdes i s'havia de parar molta atenció on es posaven els peus.

Un cop al Coll Vincent la glacera planeja una mica per tornar a ascendir de nou fortament fins al Coll de Lys, ja per sobre dels

Al cim del Zumsteinspitze. Foto: Jordi Burcet

4.000 m. En aquesta zona es poden veure perfectament altres cims de 4.000 m, com ara el Parrotspitze (4.432 m), el Ludwigshöhe (4.341 m) o el Corno Nero (4.322 m), així com també el bivac Balmenhorn, a 4.167 m.

Un cop al Coll de Lys la vista s'amplia i ja podem veure perfectament els nostres objectius, el Zumsteinspitze i el refugi Campana Margherita, situat al cim del Signalkuppe, a 4.554 m. Abans d'arribar-hi, però, ens cal flanquejar una petita vall i tornar a ascendir fins al Coll de Signalkuppe.

Des del Coll de Lys hem notat que ens cansem més i que cada cop ens cal parar més sovint per agafar aire i recuperar-nos de l'esforç de l'ascensió.

Dalt del coll fa força vent i la boira cada cop és més persistent, tenim ja els nostres objectius a tocar, el Zumsteinspitze a l'esquerra i el refugi a la dreta. Tenim un moment de certa indecisió; finalment, però, optem per fer primer el cim i després anar al refugi.

Aquest darrer tram és força curt, la traça s'enfila per buscar l'aresta nevada i molt aèria que desembo-

ca en un breu tram de roquisser que ens duu fins al cim.

Dalt del cim, entre banc i banc de boira, podem veure perfectament darrere nostre la majestuositat del Dufourspitze, de 4.634 m, a l'esquerra; més lluny, els bessons Càstor i Pòlux, de 4.479 m i 4.527 m; al fons, la vall de Zermatt, i més lluny, retallada en l'horitzó, la impressionant silueta del Cervino.

Al cim, l'alemany no hi cap de la satisfacció, ens abraça i ens demana que el filmem. Aquest cim és molt més del que esperava assolir.

El descens fins al coll el fem ràpid, la boira és cada cop més espessa i el vent comença a xiular amb força.

Quan arribem al refugi Campana Margherita, la boira ho omple tot, el vent és més intens i comença a nevar. Amb prou feines tenim visibilitat suficient per apreciar l'imponent espadat que hi ha sota els nostres peus, en el balcó que dóna accés al refugi.

El refugi Campana Margherita és el refugi guardat més alt dels Alps i és un emblema de l'excursionisme italià. Va ser inaugurat al segle

passat per la reina Marguerita de Savoia, a la qual van transportar fins al cim per a l'esdeveniment.

Són pocs els excursionistes que passen la nit al refugi, en total devem ser uns deu de la cinquantena llarga que poden arribar a caber-hi. La majoria prefereixen retornar als refugis de més avall on hi ha més confort i resulta més fàcil conciliar el son.

A la nit, el vent bufa cada cop amb més força i la nevada es va fent més i més intensa. Se'ns fa difícil dormir.

L'endemà al matí tot continua igual i cap dels excursionistes no fa ni un moviment per sortir del refugi. Les previsions diuen que al matí el temps s'ha d'aclarir però de moment tot segueix igual. Finalment, cap a dos quarts de nou, una primera ullada de claror en la boira activa tothom.

Ens equipem i comencem el descens entre la boira i el vent. Davant nostre tenim un excursi-

onista francès de 79 anys amb el seu guia suís; poc a poc han arribat fins al refugi i ara no sembla gens amoïnat per les condicions de la baixada.

El vent i la nevada de la nit han esborrat la traça i en alguns llocs la perdem i ens enfonsem en la neu. Poc a poc, però, la boira es va alçant i recuperem la magnífica visió panoràmica de l'indret. Amb tot, veiem avançar per l'horitzó uns núvols negres molt amenaçadors i això ens fa desdir d'intentar coronar algun altre cim durant la baixada. En un dia clar és possible encadenar quatre o cinc quatremils.

Quan s'acaba la glacera, finalment podem desencordar-nos per descendir pel corriol de roques i plaques de gel. A les 12 h arribem a l'estació de l'aeri del Passo Salati i a les 13 h ja som al cotxe.

Hem assolit un 4.000 i ara cal celebrar-ho, i per això res millor que un esplèndid menú Valdostano en un dels restaurants de la vall, un

plaer que el pare creu que ens hem ben guanyat.

La sortida, llevat dels quilòmetres de carretera, ha aconpleert perfectament tots els nostres objectius, la ruta era certament assequible per al nostre nivell, el cim assolit ens ha satisfet plenament, el temps ens ha acompanyat força i les condicions i tracte en els refugis ha estat correcte en tot moment.

En definitiva, un cim i una ruta per recomanar a qualsevol que vulgui fer el seu primer quatremil.

Martí Burcet i Rodríguez
16 anys.

Jordi Burcet i Solé
49 anys.

(1) Cuatromiles de los Alpes por rutas normales, Richard Goedeke, Editorial Desnivel, 2007

Panoràmica de la regió de Zermatt. Foto: Jordi Burcet

TREKKING PER LA VALL DE LANGTANG (NEPAL)

Hi havia una vegada un iac que va sortir de les seves verdes pastures del Tibet i es va endinsar en un territori desconegut, un lama el va seguir i es va trobar en una vall mai vista per cap ull humà amb un torrent que baixava per mig d'uns engorjats i amb una vegetació i fauna exuberant i l'anomenà LANGTANG, que vol dir : "Seguint el iac".

Actualment aquesta ruta és transitada per centenars de persones que, tot fent trekking, s'endinsen en aquesta vall com si fos el Camí de Sant Jaume, però porten Guies, Xerpes i Portadors, s'allotgen als Hotels de la ruta, que els donen la benvinguda amb tot de banderes d'oracions tibetanes, i no són més que cabanyes de fusta on pots prendre un te o begudes, menjar i descansar; també ofereixen articles d'artesanía per si no vas prou carregat.

A la nit tens una habitació de quatre per quatre, amb dos catres arraconats a la paret i si arriba la llum, una bombeta, sense armaris ni tauletes; la roba sempre va per terra.

Els lavabos són fora de la cabanya i a la nit, quan has de sortir, cal abrigar-se de valent, però tens al teu abast totes les constel·lacions del cel i les nebuloses molt ben definides.

Tenen una contaminació lumínica del 0%. Això vol dir fosc

absoluta. Els menjars són una altra cosa: ells prenen únicament arròs amb lleties amb una salsa molt picant. La nostra dieta durant tot el trekking va ser vegetariana, sense gens de carn, ja que no poden matar els animals que els proporcionen els aliments, ous, llet...

Així que en començar el dia preniem sempre l'esmorzar tibetà, que era una coca de farina passada per la paella amb una truita d'un ou i un cafè amb llet. A mig matí preniem un te, i a l'hora de dinar i sopar sempre començàvem per una sopa ja fos de tomàquet, fideus o ceba i després podies prendre un plat de pasta, arròs fregit amb vegetals, momo o pizza, tot això sempre acompanyat amb salsa molt picant. Cada àpat nostre era un plorar i demanar més cervesa per apagar el foc del nostre estómac. Però ens ho menjàvem tot, tot i tot; bé, alguna vegada deixàvem alguna coseta, però poques.

El nostre grup de trekking al Parc Nacional de Langtang estava format per:

Guia: Bijay. Alma mater del grup, ell s'ocupa de tot i que surti el millor possible. Per això li paguem. Explica històries de budes i religions hindús i tibetanes; a la nit, abans d'anar a dormir, canta alguna cançó nepalesa i explica contes a la vora del foc. I ens passa el comunicat de l'endemà: la diana cada dia a

les 07,00 hores, esmorzar a les 07,30 i començar a caminar a les 08,00 hores. Després de pagar les cerveses que havíem pres per apagar el foc de l'estómac.

Xerpa: Saroj. Va exercir d'acompanyant. Era el seu primer trekking com a xerpa i tancava el grup. Ens esperava sempre si ens encantàvem fent una foto o si teníem una necessitat i ens amagàvem darrere una pedra. Ell sempre ens esperava. No parlava més que el tibetà i l'anglès, però agafava totes les paraules que li dèiem en castellà i les repetia, al final tenia unes nocions de castellà bastant assequibles. Va fer 25 anys durant el trekking i li vàrem cantar el 'Per molts anys' en anglès, català, castellà i euskera, i ens va convidar a uns talls de formatge de iac.

Portadors: Shri Lal Tamang, Gomal Pathak, Zurres Tamang. Pertanyien a la casta més baixa del Nepal i amb molt poques possibilitats de sortir-ne. Únicament parlaven en nepalès i ens enteníem amb el seu somriure... Cada un portava dos farcells nostres i una motxilla, tot lligat amb un cordill i penjat a l'espatlla amb una cinta que aguantaven al front. Al final del viatge ens varen agrair el poc pes dels nostres farcells i les cerveses a què els invitàvem cada dia després de la caminada. Quan no fan de portadors fan de "rickshaw", o sigui, tricicle taxi per Kathmandú.

Companys del trekking: Joseba, Edu i Ana. Anda la hostia, si son bascos!!! De Bilbao, joder!!! Perdoneu l'expressió però en pocs dies mireu tot el que s'aprèn. Lucio. Castellano viejo, pot estar hores senceres parlant del Pendón Morado de Castilla i los Comuneros.

Ramon Martín, company de mil i una aventures.

Ramon Also, que us escriu aquesta crònica.

Com a dades curioses, de l'ampolla d'aigua que a Kathmandú ens costava 10 rupies, a Gompa, final del nostre recorregut, ens en van fer pagar 150.

L'esport nacional, o millor dit, la marranada nacional és escurar-se el coll fent un gran soroll gutural. En aquell moment has d'endevinar per on va l'escopinada que deixen anar. És habitual durant tot el dia en qualsevol lloc del país.

A Kathmandú, com està tan contaminat, molta gent porta una mascareta per no respirar el fum que deixen anar els vehicles a motor.

El nostre recorregut del trekking comença a Dhunche, a 1.950 m, i passa per Sayabru, Lama Hotel, Langtang, Kyanjin Gompa i ascensió al Kyanji Ri, de 4.773 m. Abans de sortir el guia va consultar a la seva mare el temps que ens faria, i amb la saviesa de la gent gran i sense fer cas del Satèl·lit Meteosat, va agafar el calendari lunar, el dia del mes nepalès (diferent del nostre calendari gregorià) i va pronosticar que els núvols que cobrien el cel s'obririen i durant tot el temps del trekking tindríem un cel aclarit i serè. I així va ser.

Dilluns 16 de novembre de 2009
Kathmandú – Dhunche 1.950 m.

De bon matí el guia ens ve a buscar a l'hotel i ens porta a la parada d'autobús on ens presenta els portadors i el xerpa. Tot seguit

Pont tibetà a la Vall de Langtang. Foto: Ramón Martín

ens agafen els farcells i els posen a la baca de l'autobús. Nosaltres ens miràvem i al·lucinàvem d'haver de viatjar amb un autobús d'aquelles maneres que ells viatgen. El guia ens va dir que no ens preocupéssim, que nosaltres teníem seient i que no hauríem d'anar enfilats a la baca com van molts d'ells. Varen començar a omplir l'autobús de paquets i trastos per tots llocs i amb el toc característic de les botzines que porten comencem la ruta per una carretera plena de corbes, amb pujada i molt mal asfaltada i estreta on amb prou feines passaven quan en tenien un que venia de cara.

Aleshores, amb uns tocs de botzina, una marxa enrere i dos endavant i amb els copets a la porta de l'ajudant del conductor, feien una maniobra mil·limètrica que ens deixava mig astorats ja que al costat teníem un penya-segat vertiginós i sense cap mena de barana. L'ajudant del conductor, amb una agilitat formidable, s'enfilava des de l'estrep de l'autobús a dalt la baca, sempre en marxa, i amb cops a la porta indicava al xofer quina maniobra havia de fer. Nosaltres seguíem al·lucinant, i encara més quan vàrem parar

a Trisuli Bazar i varen omplir el passadís de l'autobús amb sacs de cereals. Per arribar al nostre lloc vàrem haver d'anar per sobre els sacs i encabir-nos al seient.

De tantes corbes estàvem mig marejats i el guia ens va oferir unes mandarines i ens va dir que oloréssim la pell i que amb l'aroma que fa en pelar la mandarina ens passaria el mareig. Un remei casolà que va anar força bé. Encara ens queden 48 km de pista sense asfaltar i en molt mal estat.

En arribar a un retomb, un viatger demana al conductor si pot parar un moment i baixa per fer un riu a la cuneta; en aquell moment tots el homes de l'autobús van baixar a fer més cabalós el riu de la cuneta, una dona també va baixar i va anar darrere unes roques.

Per fi arribem al Parc Nacional de Langtang i d'allí a Dhunche. Hem fet 112 km en 7 hores, estem tots masegats i destrossats. El guia ens diu que podem dinar, són les quatre de la tarda i ens asseiem a taula d'on ja no ens aixequem fins a les 19,30 hores. Mentrestant ens dóna les instruccions per als dies de caminada, horaris i consells, com per exemple:

quan ens trobem pel camí una rècula de mules o bé portadors, persones o animals, sempre hem d'agafar la part de la muntanya. Sortim a fer un tomb pel poble per estirar les cames, amb frontals perquè pels carrers no hi ha llum.

Dimarts 17 de novembre de 2009 Dhunche – Thulosityabra 2.130 m.

Després de l'esmorzar tibetà comença el trekking, els portadors agafen els nostres farcells, els lliguen amb els cordills i se'ls pengen a l'espatlla. Nosaltres portem la nostra motxilla amb aigua, roba d'abric i algun ganyip, així com la màquina de fotos.

La sortida del poble continua per la pista de terra que una mica més endavant estan reparant amb mètodes ancestrals; a les dues hores de marxa parem a fer un te i tenim una magnífica vista del Langtang Lirung. Deixem la pista i agafem un corriol de pujada molt fressat i amb trams d'escalas de pedra. Travessem boscos de pi tibetà fins arribar a Brabal, on dinem i provem el 'momo', que és com una pasta de raviolis farcida amb vegetals i acompanyat, no cal dir, d'una salsa molt picant. Acabat el dinar seguim el camí, veiem gent llaurant la terra amb juntes de bous, ens endinsem en boscos de rododendre, arbre típic del Nepal. Trobem molta gent amb feixos de llenya a l'espatlla.

El guia ens informa que al poble han pagat 10.000 rupies a les autoritats per poder agafar tota la llenya que puguin arreplegar en un dia. Durant tot el camí trobarem la gent amb molta influència tibetana, tant pel que fa als trets físics com per la indumentària. Arribem al poble de Thulosityabra i ens hostatgem al Yeti Hotel, fem una volta pel poble, tenen un temple budista, ens expliquen el significat dels budes que estan representats i la

Langtang Lirung des de la selva. Foto: Ramon Also

roda de la vida amb les creences budistes. Dintre del temple hi ha Padma Sambhua, un buda tibetà, ens descalcem i fem una ofrena encenent una espelma. Acabem el recorregut pel poble i ens serveixen un te, són les sis de la tarda però ja és fosc i a sobre el subministrament elèctric als pobles és molt deficient i pateixen molts talls de llum, però encenen unes espelmes i fan els sopars molt romàntics.

Dimecres 18 de novembre de 2009 Thulosityabra – Lama Hotel 2.436 m.

Ens llevem a primera hora del matí amb un dia esplèndid per fer fotografies de les muntanyes que ens envolten, esmorzem i sortim del poble. Tot baixant veiem unes construccions de fusta i un estil de vida que sembla aturat en el temps; els nens amb una carona d'àngel i nas amb els mocs penjant ens saluden amb un Namasté.

Les dones porten un vestit fins als peus, amb un mocador multicolor al cap i una trena que els arriba més allà on s'acaba l'esquena; tenen un cabell molt negre i brillant. El cinturó és metàl·lic i porten una cullera, que és un

regal del marit quan es casen ja que estant al camp fent feines i no tenir aigua per rentar-se les mans, a l'hora de menjar fan servir la cullera, perquè normalment mengen amb les mans. Nosaltres seguim baixant i deixem el poble. Arribem al riu Ghopchka, amb un pont tibetà de primer ordre. Ens imaginem l'Indiana Jones tot travessant aquell pont.

Ara tornem a remuntar la riba contrària i ens ve a rebre un búfal, però es veu que no li fem gaire gràcia i abandona el camí. Estem travessant una selva de bambú i sovintegen llocs amb roures del país. En canviar de vessant de la muntanya tornem a baixar uns 300 m fins que arribem al riu Langtang, que ja no tornarem a abandonar i anirem remuntant.

Descansem en un hotel, fem el te de rigor, prenem un torró d'Alacant i agafem forces per seguir remuntant el camí i travessar una jungla que cada cop es fa més espessa, però el camí està molt ben definit. Arribem a un altre pont tibetà, el pas és igual d'espectacular. Un cop creuat trobem un grup que baixava amb una dona una mica grassa lligada a una mula per no caure, un senyor que anava al darrere

amb el rostre desencaixat, una dona que cau davant nostre per un terraplè d'uns dos metres, que de seguida els guies van anar a ajudar, i una altra dona amb una cara de cansament profund. Val a dir que en aquest grup el més jove no devia tenir menys de 75 anys. Potser no havien valorat les seves forces de fer un camí relativament fàcil a priori, però no cal oblidar que és un camí d'alta muntanya amb les dificultats que això pot comportar.

Seguim remuntant el riu sentint la seva remor fins a arribar a Bamboo Hotel on dinem i descansem una mica. A la tarda continuem el camí; ens queden unes dues hores de pujada sostinguda i bastant feixuga amb vistes al riu i la jungla que ho cobreix tot, és espectacular. Arribem al Lama Hotel, un lloc on encara no arriba el corrent elèctric. Per dutxar-nos tenim aigua calenta per mitjà d'una placa solar, aprofitem les seves comoditats, ens dutxem i ens apleguem al menjador al costat d'una estufa de llenya.

Fem un berenar amb una mica de perrill ibèric que portàvem i unes cerveses i esperem l'hora de sopar a la llum de les espelmes. En sortir a fora, l'espectacle que

ens ofereixen tots el estels del cel és excepcional.

Dijous 19 de novembre de 2009 Lama Hotel – Langtang 3.500 m

Com cada matí prenem el nostre esmorzar tibetà i sortim, remuntem el riu el murmurí del qual ens ha acompanyat durant tota la nit. Ens trobem davant uns boscos de coníferes i roures monumentals, plens de líquens que pengen per totes bandes. Seguim unes dues hores i parem a fer el típic te de les onze i provem el torró d'Agramunt (per fer país). Hem fet uns 500 m de desnivell i en queden uns altres 500 fins a arribar al nostre destí del dia. Continuem travessant boscos, parem a dinar i seguim tirant amunt. Ens queden uns 350 m i el bosc ja s'ha acabat, ara el sol cau de ple, tenim unes vistes esplèndides del Langtang Lirung i el Gyan Chempo, són impressionants, plens de neu. Trobem els primers iacs que estan pasturant i monuments budistes amb murs mani, plens de pregàries, dels quals hem de passar sempre per l'esquerra fins a arribar a vistes del Langtang Village. Únicament cal travessar un altre pont tibetà. A prop d'arribar-hi un nen que surt de

l'escola es posa davant meu i em senyala amb el dit i va seguint les lletres que portava estampades a la samarreta de l'alfabet nepalès, AN, NA, PALLi dic, molt bé!!! Li dono dos caramels i surt corrent i saltant més content que un gínjol. Arribem al destí, deixo la meva motxilla i intento carregar el farcell que traguaven els portadors a l'esquena, no calculo bé les meves forces i m'haig de seure en un banc, el portador es fa un tip de riure, però l'agafo bé i me'l poso a l'esquena. No sé com poden caminar amb tant de pes a sobre. El meu company Ramon també ho vol intentar i un altre fart de riure per part del nostre portador.

En aquest poble tenen la llum racionada. Gràcies a un campament militar que tenen a prop els arriba una línia, però fins a les cinc de la tarda no els la donen, demano per carregar les bateries de la màquina de fotos i em fa pagar 100 rupies. Tot té un preu en aquestes altituds. A la nit fa molt de fred i demanem una manta més per posar-la sobre el sac. La temperatura al matí dintre l'habitació es de 2º C. A fora tot està glaçat.

Divendres 20 de novembre de 2009 Langtang Village – Kyanjin Gompa 3.800 m

Ens diuen que al matí, com fa tant de fred, més val que retardem l'hora d'esmorzar una mitja hora i esperem que surti el sol. La tirada d'avui és relativament curta, unes tres hores i un desnivell de 350 m.

Agafem el camí amb molta calma, està ple de murs mani (OH MANI PE ME HUN), que vol dir "Benvingut al Déu". Els anem seguint fins a trobar un riu gelat que travessem amb molta cura de no relliscar i prenem un te com és habitual per fer una mica de temps i arribar poc després al final de la nostra ruta Kyangying

Ramon Also i Ramon Martín. Foto: Joseba

Gompa. Tenim un paisatge idíl·lic, rodejats de muntanyes cobertes de neu, tot l'Himàlaia sembla il·luminat amb unes glaceres que baixen fins a la vall del riu Langtang. A la tarda, després de dinar, anem a fer un tomb i visitar el poble. Té un monestir budista d'uns 700 anys, el més vell de la vall de Langtang, el visitem i fem una mica d'aclimatació fins arribar als 4.000 m. Costa respirar una mica, no trobes oxigen i sembla que no respiris, a sobre et canses de seguida. Quan baixem visitem una fàbrica de formatges on fan uns 9.000 kg de formatge a l'any, amb llet de iac i que exporten a Itàlia.

Dissabte 21 de novembre de 2009 Kyanjin Gompa – Kyanjin Ri 4.773 m – Thangmap.

Avui hem de fer el cim. Ens llevem una mica més d'hora, de totes maneres no hem pogut dormir gaire a causa de l'altura i del fred. Tenim 2º de temperatura i acusem la falta d'oxigen.

El dia es presenta molt clar i serè, tindrem unes bones panoràmiques des del cim. El guia ens diu que hem de pujar com un vell i baixar com un jove, es posa al davant i va fent unes

passes molt curtes i sempre guanyant altura, primer seguint un corriol i després enfilant una canal que puja dreta fins al Kyanjin La. Acusem la falta d'oxigen, que es fa notar més quan passem dels 4.000 m. Deixem enrere les últimes pastures amb els iacs i al davant ens surt una bandada de perdius blanques. En dues hores i mitja de pujada arribem al Kyanjin La, un mirador de primer ordre a 4.600 m.

Després de contemplar tota la panoràmica que s'estén al nostre abast i descansar un xic, seguim el nostre camí; hem de carenejar una mica per assolir el cim, tenim grans desnivells a banda i banda, per sort la neu està fora del camí i no l'hem de trepitjar. En poca estona assolim el Kyanjin Ri, de 4.773 m, el nostre destí final del trekking. A mida que anem arribant ens anem abraçant i fem les fotos de rigor.

Tenim just al davant el Langtang Lirun, de 7.246 m; el Kimyung, de 6.980 m, amb la seva gelera amb recessió; el Gyhan Chempo, amb 6.388 m; el Lang Shisha, 6.800 m, i el Pas de Ganja La, 5.132 m. Totalment envoltats de cims, el Kyanjin Ri és com un petit altar dintre d'aquelles

catedrals de muntanyes. Fem quatre ganyips i cada un agafa un lloc i es retroba amb ell mateix contemplant aquella immensitat pura, límpida i infinita. Al cap d'una estona hem d'agafar el camí de tornada pel mateix lloc de pujada; la fem molt ràpid, uns més que altres, i a les 12,00 hores ja estem a Gompa, dinem, i com que volem dormir una mica més avall a causa de l'altura, agafem el mateix camí del dia anterior i en tres hores ens plantem a Thangmap on ens allotgem.

Diumenge 22 de novembre de 2009 Thangmap – Bamboo 1.940 m

Estem en el camí de tornada del trekking, per tant ens prenem les coses amb més calma. Esmorzem el de sempre, en això no tenim cap canvi. Envoltats com estem dintre la vall de muntanyes al sol li costa una mica més de fer-se veure, anem desfent camí i baixant el corrent del riu Langtang i endinsant-nos en la frondosa vegetació de boscos amb els seus arbres monumentals plens de líquens i molsa i creuant-nos amb molts portadors que van en sentit contrari al nostre carregats amb tota classe d'embalums, des de sacs d'arròs a ferralla per a la construcció, bombones de butà, llenya o farcells i motxilles dels qui fan trekking. Parem a fer el te de rigor i més endavant a dinar a Rimche, 2.460 m. Aquesta vegada per dinar demano l'arròs amb llenties que mengen ells i que anava acompanyat amb uns trossos de nap molt condimentats i picants. En acabar de dinar el sol ja està en el ple moment del dia però nosaltres anem pel mig del bosc i una frondosa vegetació ens fa de para-sol; travessem un parell de ponts tibetans i escoltem el brogit del riu que s'escola pel mig del congost fins que arribem a Bamboo, 1.940 m, lloc on en el camí de pujada havíem parat a dinar. Un lloc on tenen patates,

Descans al camí de la Vall de Langtang. Foto: Joseba

cebes i ous; el lloc perfecte per fer una truita de patata i ceba i per un dia no sopar res picant. Li dic al guia que parli amb la mestressa de l'hotel per donar-me permís i entrar a la seva cuina i poder fer la truita.

La truita de patates

Entro a la cuina de foc de llenya, em portem un bol de patates pelades però plenes de grills; mentre amb la punta d'un ganivet vaig traient els grills, el xerpa, amb gran habilitat, agafa les patates i les va tallant molt fines (havia estat cuiner a Dubai en un hotel de quatre estrelles i sabia fer anar els ganivets). Un cop totes les patates tallades, agafa una ceba i la comença a tallar en juliana, li dic que no és així com es talla i li ensenyo a tallar la ceba per fer la truita, de seguida agafa el tall i segueix ell. La mestressa i el seu marit estaven en un racó de la cuina asseguts a terra mirant com nosaltres els fèiem la seva feina, el guia també volia saber com es feia una truita de patates per fer-li a la seva dona quan arribés a Kathmandú. Demano una paella i es queda mirant-me i em diu "paella-comida", li dic que no, "paella-sarten"; me'n donen una tota emmascarada i amb la base còncava. Mai no havia cuinat amb una paella així i amb foc de llenya menys; l'oli el vaig haver de demanar amb el meu anglis-spanhis, amb un: "oil". Em va portar una olla plena d'un líquid viscos que vaig intuir que devia ser oli de blat de moro. Tota la cuina era fosca i sols teníem la llum del foc. En ser l'oli calent i posar-hi les patates, noto que es van enganxant al fons i les haig d'anar remenant continuament, a sobre el fum em venia als ulls i em feia caure les llàgrimes. El guia va batre els ous i mentre la mestressa anava posant més llenya al foc jo em sentia com un xef de cuina amb tres estrelles michelin, tot envoltat de cassoles emmascarades i ajudants per

Grup dalt del cim del Kyanjin Ri. Foto: Joseba

totes bandes. Demano un plat per fer un tomb a la truita i els deixo bocabadats; una mica més d'oli a la paella i "voilà!" una truita amb patates i ceba, rica, rica. El guia em va dir quines espècies havíem de posar-hi i li vaig dir que cap ni una, únicament un polsim de sal en acabar la cocció.

Dilluns 23 de novembre de 2009 Bamboo – Syabrubensi 1.470m

Seguim el recorregut de tornada per la jungla de Langtang amb gran varietat de vegetació; en una cruïlla del camí agafem una desviació per guanyar un dia a Kathmandú i no haver de fer la gran remuntada del primer dia. Avui tot serà camí de baixada, fem el te de mig matí, creuem un pont i ens trobem amb cultius de marihuana llestos per a consumir. Nosaltres seguim el curs del riu i topem amb una colònia de simis de cara blanca que es camuflen amb la vegetació. En poca estona arribem a Syabrubensi després de travessar els dos últims ponts tibetans. Demanem allotjament i abans de sopar fem taula rodona amb tots els integrants del trekking incloent els portadors i traient conclusions de les jornades compartides.

El guia feia de traductor amb els uns i els altres. Varen sortir unes conclusions molt satisfactòries per a tots plegats, almenys això ens va comunicar el guia. També

se'ls veia molt contents d'haver compartit uns dies amb nosaltres i nosaltres amb tots ells. I dit això donem per acabat el trekking.

Dimarts, 24 de novembre de 2009 Syabrubensi – Kathmandú

Un altre cop l'autobús de tornada amb tots els enrenous del viatge del primer dia, embalums, sacs de naps al mig del passadís, gent per dalt de la baca, i l'ajudant del conductor fent d'home aranya amunt i avall i donant cops a la porta per advertir el conductor de les maniobres. Total 155 km amb 8,30 hores. Ja podeu imaginar com vàrem quedar després d'aquest viatge de tornada.

Els dies 25, 26 i 27 de novembre de 2009 els vàrem aprofitar per visitar Kathmandú amb els seus monuments, temples i gompas. Les ciutats medievals de Swayambunath, Pashupatinath, Bodhnath, Bhaktapur, Patan.... algunes d'elles Patrimoni de la Humanitat. El guia ens va fer de cicerone explicant les històries dels temples i les religions hindú i tibetana. Aquests dies també els vàrem aprofitar per regatejar i fer compres, però això ja és una altra història.

Ramon Also
Novembre de 2009

UNA CAMINADA PEL GAIÀ

Com a excursionista i amant de la natura vaig viure una experiència d'allò més agradable i "bonica": la primera marxa per les terres del Gaià.

Era una caminada amb sentit reivindicatiu, una trentena de persones de diferents edats i llocs també diversos, fins i tot hi havia una noia de Canàries.

Responent a la crida dels amics de la plataforma Salvem el Gaià, ens aplegàrem els dies 30 d'abril i 1 i 2 de maig per veure el naixement d'un riu i seguir el seu curs, i un naixement és sempre motiu de joia.

I així va ser: Santa Coloma de Queralt – 30 d'abril a les 10 del matí i després d'haver llegit el manifest davant la font dels Comtes, coneguda popularment per les **Fonts de les Canelles**.

La construcció de la font data de l'any 1614. Va ser edificada per ordre del virrei de Catalunya Dalmau III de Queralt i la seva esposa Joana d'Aragó.

L'edificació és d'estil barroc i consta de tres paraments diferenciats. A la part inferior hi ha vuit caràtules de pedra amb brocal de bronze d'on raja l'aigua de l'aflo-rament del riu Gaià. El cos del mig és un parament de carreus encoixinats d'aspecte auster. A la part superior, la imatge de santa Coloma, protegida per un dosser en forma de petxina. A banda i banda, els escuts senyorials dels Queralt.

Aquest és el punt de partença, unes aigües fresques i clares i tan bones que durant molts anys han estat motor de vida i abundància, bellugant pedres de molí, premses, omplint basses i rentadors, i altres eines al llarg del seu curs, regant camps i boscos de ribera. Anem baixant, creuant el riu unes quantes vegades per uns bonics ponts de fusta, altres vegades no hi ha pont i toca llevar-se les botes i "xap-xap", no està gens malament una remulladeta per refrescar-se, la vegetació és ufana en molts llocs i ens dona un ambient selvàtic; deixem al nostre pas restes d'antics masos i molins testimonis d'altre temps.

Continuem aigües avall, no sempre a tocar de riu, ja que l'orografia ens obliga a seguir pistes i antics camins i corriols de muntanya, amunt i avall, fent d'aquesta manera que tinguem una altra

visió panoràmica de l'entorn tan bonic que és un regal per als nostres sentits. Dir també que el temps ens acompanya tret de quatre gotes al final del segon dia. També varem fer alguna suadeta. Anem seguint i ens aturem a cada municipi afectat dins la conca del riu Gaià i llegim el manifest amb la presència de l'alcalde o representant. No tots ho veuen igual, algun ni tan sols es va presentar, "colors polítics"...

En alguns gorgs o petites rescloses ja podem veure que les aigües són d'un altre color no tan pur, això és conseqüència de les explotacions i usos urbans per manca de depuradores, arribat al punt que la degradació de les aigües degenera el seu entorn en tots els sentits, al temps que es va convertint en un gran bassal sense regeneració ni moviment. El mal major d'aquest riu té els

Les Fonts de les Canelles. Foto: Jordi Martí

Travessant el Gaià a gual. Foto: Jordi Martí

seus orígens a finals del franquisme, quan al 1975 es va construir una presa dins el terme municipal del Catllar. La companyia Repsol Ypf va adquirir els terrenys i va construir un embassament per tal de tenir aigua disponible per als processos industrials de la seva refinaria i garantir el subministrament d'aigua en el seu complex petroquímic. Des d'aleshores, no es garanteix el cabal mínim del riu.

La sobredimensionada presa va interrompre totalment el curs de l'aigua provocant la destrucció més absoluta del curs baix del riu Gaià i la seva desembocadura. Si la multinacional Repsol Ypf, propietària de l'embassament, utilitzés la seva concessió d'aigua, podria deixar quasi sec l'embassament.

Dades de l'embassament

Aigua embassada (2008): 2 hm³
 Aigua embassada (2009): 4 hm³
 Aigua embassada (2010): 4 hm³
 Superfície embassada: 326,2 ha
 Capacitat: 60 hm³
 Superfície conca: 390 km²
 Alçada presa: 79 m
 Longitud de coronació: 348 m

La presa no té desguàs, el nivell màxim mai no ha arribat a les comportes.

Els darrers passos ens condueixen pel torrent de Renau, que parteix de la gran presa que barrant el pas natural del riu el condemna a mort.

Seguim baixant "diríem aigües avall" malgrat que ja no cal treure'ns les botes per creuar la llera del riu, orfe d'aigua fins a l'arribada al mar.

El restaurat castell del Catllar és el guaita silent del baix Gaià i ens veu com anem baixant per la seca llera cap a Ardenya, la Riera de Gaià, la resclosa, Ferran, vers la plana de Tamarit, creuant l'incipient bosc de ribera, fins arribar a la mateixa platja de Tamarit; passem pel costat d'un aquífer

que també pot veure afectada la seva supervivència.

Com ja he esmentat abans, ha estat una agradable experiència el compartir amb gent tan diversa un mateix anhel i descobrir uns indrets tan bonics i tan propers. Al llarg de més de 80 km hem rigut plegats, compartit taula i sostre i les mateixes emocions paisatgístiques, el compromís de denunciar el que està fent la nostra societat amb la natura i aconseguir que TOTHOM SIGUI MÉS CONSCIENT DELS SEUS FETS.

Avui parlem del Gaià, però hi ha la Platja Llarga, els Colls, les pedreres, abocadors, etc. etc.

És motiu de joia veure que hi ha moviments de joves que amb neguit i coratge es belluga i lluita per aconseguir recuperar uns espais dignes de viure amb l'harmonia que correspon entre la natura i l'ésser humà.

Bon coratge i Salut i Gaià.

Jordi Martí

Per a més informació:

<http://blocs.tinet.cat/blog/salvem-el-gaia>

Foto del grup en finalitzar la caminada. Foto: Jordi Martí

SENDA PIRENAICA (3)

Barcelona – Sallent de Gállego (11/09/2008)

Tal com havíem quedat quan vàrem haver de marxar per no poder passar alguns trams amb força neu, tornem de nou al GR, els prats ja no tenen tots els colors del verd, més aviat estan agostejats, canviant del verd al groc, i els torrents i rius de muntanya ja no baixen amb tanta força ni tan plens.

Així que el dia 13 de setembre agafem una altra vegada l'autocar fins a Osca, canvi fins a Sabiñánigo i en taxi a Sallent de Gállego. El taxista ens va preguntar què passava a Catalunya que en aquestes dates tot estava ple de catalans. Li vàrem explicar que era la diada de Catalunya i que en ser pont la gent aprofita per sortir.

Eta 10: Sallent de Gállego – Refugi de Respomuso (16 km; 900 m de pujada)

(13/09/2008)

Arribem a Sallent de Gállego i li demanem al taxista que ens porti fins a la presa de La Sarra, lloc on comença el camí que puja a Respomuso. Ens deixa davant d'un restaurant-asador i aprofitem per fer un dinar amb condicions ja que seria l'únic que faríem en tots els dies que duraria la travessa. El dinar, per cert, res de l'altre món.

Després de dinar agafem la motxilla i enfilem el camí de pujada; al cap de poca estona la nostra amiga, "la pluja", ens surt a donar la benvinguda. I ens bateja de nou.

Sembla que res no hagi canviat des de l'última vegada que vam deixar el camí, segur que en tot l'estiu no havia caigut ni una gota. Ens tapem per la pluja i seguim pujant, trobem força gent que baixa fugint del mal temps, cada cop plou amb més intensitat fins que arribem a l'Ibón de Respomuso i allí comença a nevar.

Tot i que teníem el refugi a tocar ens quedava encara una mitja hora de camí sota una tempesta que no ens deixava veure res a més de cinc metres. Arribem al refugi, estava ple de gom a gom, hi havia catalans, bascos, francesos i un parell d'anglesos, tothom entaulat amb una gerra de cervesa per fer temps. El refugi de Respomuso és un dels únics que té un tirador de cervesa i això, a 2.200 m, és d'agrair. Teníem el lloc reservat, donem les nostres dades i mirem d'acomodar-nos, tot estava ple de roba, capelines i anoracs penjats per tot arreu, cosa que feia difícil moure's per aquell laberint.

Per sort la nostra habitació tenia un petit radiador elèctric i vam fer lloc per penjar tota la roba mullada. A fora seguia nevant. A les set ens serveixen el sopar. Com que estem al costat de la finestra de la cuina som els primers, i de seguida es forma una cua de gent. A les vuit ja havíem enllestit el sopar i allí no hi havia altra cosa a fer que anar a descansar i mirar de dormir. Va seguir nevant durant tota la nit.

Refugi Respomuso – Baños de Panticosa (12 km; 650 m pujada, 1.300 m baixada)

(14/09/2008)

A les 07,00 del matí ens llevem i esmorzem, tot està nevat, el camí que havíem d'agafar està cobert per una capa de neu d'uns tres centímetres, quasi no s'endevinen les traces i fa molt de fred. Enllestim l'esmorzar i sortim cap al Collado de Tebarray; com més avancem la capa de neu es va fent més gruixuda i les marques del GR estan tapades per la neu, hem d'esbrinar el camí i anar fins a dalt al Collado; descansem a l'Ibón de Llena Cantal, ja que està arrecerat i podem comprovar el camí que hem d'agafar.

Fa molt de vent i arrossega la borrufa que ens tira a sobre i es clava com si fossin agulles, cosa que fa que haguem d'abaixar el cap i tapar-nos el millor possible.

Arribem al peu de la canal, la neu en aquest lloc ja feia uns quinze centímetres; sense pensar-nos-ho gaire comencem a clavar les botes a la neu i tirem amunt, traient amb les mans la neu de les roques per poder buscar algun lloc on agafar-nos i tot sense mirar avall, perquè una patinada podria ser molt perillosa; anem reptant per la canal fins aconseguir el Collado de Tebarray; estem a 2.782 m. Diuen d'aquesta canal que "es corta pero jodida", nosaltres ho hem pogut comprovar i afirmem que tenen raó.

Un cop a dalt descansem i fem un tragueta d'aigua; teníem la boca seca. Ara hem de baixar per una altra canal amb trossos de gel, a sota tenim l'Ibón de Tebarray, una relliscada i vas rodant fins a l'aigua! Anem baixant i rodegem l'Ibón, en aquest lloc trobem un atleta que pujava corrent amb una petita motxilla, es va parar un moment per saludar-nos i ens va dir que es preparava per a la pujada als Llacs de Covadonga i que a primera hora del matí el paisatge era indescriptible; es va acomiadar amb un "Que os sea bonito".

En aquesta banda de la muntanya quasi no ha nevat, anem baixant i trobem els primers muntanyencs que fan travessa; durant el matí -com que és diumenge- anem trobant molta gent per aquest lloc. Veiem un ramat d'ovelles que un parell de pastors portaven amb els gossos, els pastors deixen el ramat i pugen cap al camí on estàvem nosaltres, cada pas que feien ells eren dos dels nostres, els saludem i parlem, ens diuen que al veure que venia un canvi de temps fred han decidit pujar i canviar de banda de muntanya el ramat, són unes quatre-centes ovelles que estan soltes per aquells llocs.

El temps ja ha canviat, ara fa sol, ens traiem la roba d'abric. El paisatge ara és alpí amb boscos de pi negre i vegetació d'alta muntanya. Trobem un refugi en construcció, quasi acabat, és el Refugi de Bachimaña. Ens assabentem que aquest refugi ha de substituir La Casa de Piedra que està dins els Baños de Panticosa, un lloc exclusiu en el qual hi ha hotels de quatre estrelles amb Spa, Casino i una urbanització també exclusiva a mig construir que ha sigut atrapada per la crisi immobiliària; en aquest lloc no està ben vista la gent suada i amb motxilla a les espatlles.

En Ramon Martí emmarcat de muntanyes. Foto: Ramon Also

Quan estigui acabat el refugi, el GR no haurà de baixar fins a Baños de Panticosa sinó que rodejarà tota la vall per sobre, a vista d'ocell.

Nosaltres seguim els senyals i baixem per un lloc que sembla que els que el van pintar es van inventar, ja que el camí original feia una mica més de tomb i no baixava tan directe a La Casa de Piedra. Finalment arribem al nostre destí del dia, a fora hi ha gent fent una cervesa, els saludem i fem petar la xerrada, abans però en demanem una, és migdia i no hem menjat res més que quatre ganyips pel camí. Ens instal·lem en una habitació amb dotze lliteres, però estem sols, almenys no sentirem roncar.

Fem un tomb pel lloc exclusiu, sembla que sigui un d'aquests llocs on volen invertir el diner negre, tot és molt exagerat en un indret que està tan lluny i mal comunicat. La crisi en aquesta ocasió ha posat les coses al seu lloc.

Al'hora de sopar érem quatre persones, una parella de francesos que amb prou feines enteníem i un pirineista d'Oscà que es coneixia tots els racons i camins

d'aquests indrets. Vàrem sopar molt bé, uns espaguetis, carn a la brasa i iogurt, regat tot amb un vi de Somontano.

Baños de Panticosa – Bujaruelo (19 km; 940 m pujada, 1.240 m baixada)
(15/09/2008)

El dia s'aixeca clar i net de núvols, esmorzem i a dos quarts de vuit ja estem deixant el lloc exclusiu per un senderol que va serpentejant la muntanya; amb llargues llaçades va guanyant altura molt còmodament. En dues hores de pujada sostinguda arribem al coll i ens surten un ramat d'isards, el mascle dominant no ens perd de vista i marxen en direcció contrària a la que nosaltres portem.

Parem a descansar una estona, contemplem la panoràmica i fem quatre fotos. Seguim el camí que va planejant i pujant lleugerament per un pedriscall fins a l'embassament superior de Brazato, el voregem per la dreta i arribem al Collado de Brazato. La vista des d'aquest lloc és impressionant, el dia és molt clar i tota la vall de Bujaruelo es presenta davant nostre. Mengem una mica de fruita i unes barretes energètiques, descansem i tirem avall fins a trobar el riu.

Ara, al fons de la vall, petits torrents d'aigua que baixen de totes bandes conflueixen en un aiguabarreig formant un riu que ens costa bastant d'esquivar ja que el camí va per l'altra banda del riu. Per fi trobem un lloc i en dos salts per les roques estem a l'altre costat i anem seguint el riu, ara per l'esquerra avall tota l'estona; la vista que tenim al davant amb prats, boscos de pins i vaques pastant és molt bucòlica.

Troblem el Refugi lliure d'Ordiso i parem a dinar, portàvem un entrepà que havíem demanat abans de sortir de La Casa de Piedra. Seguim riu avall fins a una cruïlla i per una pista que va a través dels boscos arribem a Bujaruelo, travessem el pont de pedra i allí tenim el refugi.

D'aquest refugi en tenim un gran record ja que l'any que el van obrir, el 2001, nosaltres vàrem passar per allí fent la ruta cap a Gavarnie, Bretxa de Roland i Faja de las Flores. Al dir-los que hi havíem passat en aquelles dates ens van dir : "Que verguenza, era el año que abrimos y lo hacíamos super mal". Nosaltres vàrem contestar que no ho havien fet tan malament i que per això tornàvem.

Demanam una habitació amb dutxa, l'aigua calenta no funciona i em dutxo amb aigua freda, el meu company va a queixar-se i li posen l'aigua calenta. Descansem una mica fins a l'hora de sopar fent temps amb una cervesa i preparant la ruta de l'endemà.

Bujaruelo- Góriz (22 km; 1.200 m pujada)

(16/09/2008)

Ens llevem d'hora i fins a dos quarts de vuit no serveixen l'esmorzar. El meu company surt a respirar l'aire fresc de matinada i es troba amb un turista que està fent fotos i s'ofereix a portar-nos fins a la Pradera d'Ordesa, ens

I en Ramon Also en el mateix marc. Foto: Ramon Martín

estalviariem uns 8 km, no topàriem amb tota la gent que va al Parc a mig matí i pujariem a Góriz més descansats, a més a més aquesta ruta ja la teníem feta d'una altra sortida.

Després d'esmorzar carreguem les motxilles al cotxe i ens porta fins al prat, encara no han arribat els turistes i la cafeteria encara està tancada, nosaltres agafem el camí que porta fins a la Cola de Caballo, al parc no hi ha cap senyal de GR. Traspassem tot el parc, passem les Gradas de Suaso i abans d'arribar a la Cola de Caballo descansem en un prat i mengem una mica, resseguim amb la vista el camí que tenim de pujada, descartant per endavant el camí recomanat de Las Clavijas de Suaso.

Anem pujant per un sender que s'enfila pel costat de la muntanya, va guanyant altura molt ràpidament, a sota veiem tota la vall d'Ordesa, ens apropem al màxim a la paret, l'estimball que tenim a l'altre costat ens fa una mica de calfred. Veiem com s'apropa tot un grup de gent, són soldats en maniobres, un total de quaranta cinc del regiment d'escaladors i esquiadors, amb una motxilla de vint-i-dos quilos a sobre, portaven

menjar per a cinc dies, tot l'equip d'alta muntanya, tendes i els per-trets militars.

Per fi arribem al refugi de Góriz, l'últim tros s'ha fet molt pesat ja que no veus el refugi fins que hi ets a sobre. Demanem allotjament i ens donen un número, la clau de la taquilla i ens indiquen la nostra taula per sopar, els dormitoris al primer pis, pugem i deixem els sacs de dormir a l'habitació que ens agrada més i busquem les millors lliteres, que són de tres alçades. Com que és l'hora de dinar, traiem l'entrepà que portàvem i demanem una cervesa.

El refugi de Góriz és el millor lloc per pujar al Mont Perdut, ja que està a quatre hores de camí; també és un lloc de pas per fer la Bretxa de Roland i a més a més hi passa el GR-11. Com es pot comprovar és un lloc que sempre està ple de gent, tenen tot el que pot demanar un que faci muntanya menys aigua calenta a les dutxes; no és d'estranyar que quasi ningú es dutxi i sols et passis una mica d'aigua per rentar-te; l'olor de germanor es fa notar.

Passem la tarda buscant cobertura per al mòbil; ens diuen

que a deu minuts del refugi per la part de darrere i tirant amunt trobarem cobertura, nosaltres caminem més d'una hora i res de res. Abans de sopar comprovem que ens havien tret els sacs del lloc on nosaltres els havíem posat i vam pensar "ara l'armarem grossa". Qui s'ha atrevit a treure els nostres sacs i posar els seus? Reflexionem una mica i baixem a la recepció del refugi i preguntem si el número que ens han donat té alguna cosa a veure amb la llitera, i ens diuen que sí, que estan numerades i que tenen el número de la taquilla. Busquem el nostre lloc sense armar cap "pollo" i ens toca la llitera del mig, hem de pujar agafats per un pal.

A baix de tot dormen els més grans, a la meitat nosaltres i els joves a dalt de tot. Durant el sopar tenim a la taula uns muntanyencs de Navarra que, a part de ser molt oberts i trempats, ens expliquen la seva vida i les rutes dels Pirineus que sembla que se les coneguin totes. També ens expliquen la gran afecció que hi ha a Navarra a la caça de les "palomas torcaces" i per això les "palomeres" que havíem vist nosaltres el mes de juny en passar per aquelles terres.

Al'hora de dormir les lliteres estan molt juntes, quasi ens toquem l'un a l'altre, a l'hora de donar-te la volta toques als dels costats, per sort no ronca ningú massa fort i podem descansar, a l'altra habitació no han tingut tanta sort amb els roncadors.

Góriz – Collado de Añisclo – Pineta (11 km; 880 m pujada, 1.850 m baixada)
(17/09/2008)

De bon matí ens llevem, esmorzem, i abans que no surti el sol ja estem caminant; avui ens toca una forta tirada. Primer tenim una petita pujada fins al Collado Arrablo, lloc on hi ha una ruta alternativa que va per la Cresta de Las Olas, no perds desnivell però vas per llocs agafat en cadenes i passos molt aeris; nosaltres preferim perdre desnivell i fer una mica més de temps, baixarem uns 800 m fins al riu i després pujarem la vall fins al Collado de Añisclo.

Pel camí se'ns uneix un excursionista que anava fins al Collado de Añisclo i ens va dir si podíem anar junts, vàrem acceptar amb molt de gust, però ell volia anar per la Cresta de las Olas, raó per la qual ens vàrem haver d'acomiarar.

Un cop arribats al Collado Arrablo, nosaltres seguim els senyals que van baixant i, de cop, al rangle d'una cinglera, els senyals desapareixen, mirem pels costats i veiem un senyal enmig de la paret, hem de baixar agafats a la paret una altura d'uns vint metres, tirem els pals, ens arrapem a la roca com llagostes i anem baixant fent una desgrimpada. Seguim tirant avall, travessem un petit rierol, fem un tomb i ens trobem al davant tota la vall i el llit del riu Bellos, fins on hem de baixar; seguim doncs tirant sempre avall, la vegetació és molt densa, amb pins i matolls.

Abans de creuar el riu Bellos trobem una cabana de pastor, nosaltres seguim i encara que a les guies indica que hi ha una passarel·la per creuar el riu no la trobem, però el creuem sense cap dificultat, parem una estona, agafem aigua i descensem. Ara ens toca remuntar la vall fins al Collado d'Añisclo. Comencem a tirar muntanya amunt gaudint del paisatge i del dia esplèndid. Portàvem aproximadament una hora pujant i ens trobem el muntanyenc que havia anat per la Cresta de las Olas que baixava fent el nostre camí a la inversa, es va parar i ens va dir que alguns trams del camí eren perillosos i molt aeris tal com indicava la guia.

Arribem al Collado d'Añisclo i admirem tota la vall de Pineta i la baixada esgarriosa que tenim al davant, fem fotos, descensem i comprovem que no hem demanat cap entrepà pel camí, avui ens quedem sense dinar, mengem quatre ganyips i fem un glop d'aigua i tirem avall molt a poc a poc ja que al principi de la baixada hi ha molta pedra petita solta que fa que extremis la precaució, està ben marcat i sols et cal mirar on poses els peus per no ensopegar i a poc a poc anar baixant. Vàrem estar baixant quatre hores.

Panoràmica d'una vall. Foto: Ramon Martín

Davant nostre teníem el Parador de Pineta, ens vàrem venir mals pensaments de demanar una habitació i passar-li la factura al nostre amic Francesc. Quasi al final de la baixada entrem en una fageda i tenim alguns trams de desgrimpada sense cap dificultat, estem molt cansats i sense haver menjat res encara es fa més dur, arribem al Barranco de Fayetas i trobem un petit rierol, ens traiem les motxilles, ens refresquem i ens fem un fart d'aigua.

Estem al fons de la vall de Pineta, creuem el riu Cinca, que estava sec en aquest tram i arribem al Refugi. En aquest refugi no hi havíem estat mai, és molt acollidor i confortable, el guarda és molt peculiar, al final de cada frase et deixa anar una mena de xiulet i et mira, jo em quedava mirant-lo i li feia que sí amb el cap, sense entendre molt bé el que em volia dir. No obstant tenia ganes de parlar i ens va explicar la característica principal del Mont Perdut i el bloc calcari de què estava format a diferència de tota la resta dels Pirineus, que és de roca granítica, les tres pujades que es poden fer i que actualment tothom puja per Góriz. A l'hora de sopar érem cinc a taula, allí vàrem trobar una parella d'australians amb qui havíem coincidit a l'estació d'autobusos de Barcelona, ells feien la ruta des de Benasc, al revés nostre. Els vàrem dir que l'endemà tenien una bona pujada.

Pineta – Parzan (18 km; 900 m pujada, 1.150 m baixada)
(18/09/2008)

El dia es presenta amb núvols. Deixem el refugi i tirem carretera amunt en direcció a l'Ermida de Pineta, a tocar del Parador. Arribem, fem un glop d'aigua i comencem la pujada entre pins i fagedes, el sender va fent retombs i guanyant altura fins arribar als Llanos de Larri, des d'aquest lloc s'albira tot el Mont Perdut i el Collado de Añisclo.

Descansant en el Refugi. Foto: Ramon Martín

Admirem el lloc per on havíem passat el dia anterior, el camí no es veu clar, i a sobre molt penjat. Deixem els Llanos de Larri i al costat d'una cabana de pastors agafem el sender que puja i ens endinsem per un bosc de pi negre sempre pujant fins arribar al Refugi lliure de La Estiba. A partir d'aquest lloc s'acaba el bosc, estem a 2.100 m.

Ara anem carenejant pels altiplans fins arribar al Collado de Coronetas (2.224 m). Sols trepitjar el Coronetas, un potent tro retrona per les muntanyes i una forta pluja ens cau a sobre. Sense perdre temps ens tapem i entre llamps i trons baixem a corre-cuita de la muntanya, la pedra acompanya la pluja i el terra està molt relliscós, per sort no dura gaire, sembla que la tempesta s'allunya i mirem de baixar com més ràpid millor fins a Fuente de Pietramula; aquí agafem una pista ampla i la seguim.

Aquest lloc el recordo molt de quan vàrem fer el Rubiñera, de 3.005 m, tot just fa dos anys. Estàvem menjant l'entrepà del dinar a Chissagüés i torna a ploure; aquesta pluja ja no ens deixaria fins a Parzan. Parzan és un poble petit, al costat de la carretera hi

ha una gasolinera, un restaurant i quatre botigues, un conjunt de cases de nova construcció i un hotel. No tenen refugi, demanem allotjament a l'Hotel La Fuen, ens hi instal·lem i ens refem de la mullada.

Parzan – Viadós (20 km; 1.500 m pujada, 850 m baixada)
(19/09/2008)

Ha estat plovent quasi tota la nit, al matí encara queden alguns núvols negres de tempesta, esmorzem i sortim tot travessant el poble. Al costat d'un Alberg d'estiu agafem la pista d'Ordizeto, que s'enfila 1.300 m fins a l'Ibón d'Ordizeto. És una pista apta per a 4x4 i per a vehicles agosarats. Arribem a la central elèctrica i trobem una parella que feien la travessa al revés que nosaltres, portaven dos gossos amb les seves alforges de menjar cada un. La noia portava unes sandàlies d'estiu no aptes per a camins de muntanya però va dir que tenia unes llagues als peus i que amb prou feines si podia caminar. Un cop ens vàrem acomiadar vàrem trobar el refugi lliure d'Ordizeto, ben arreglat, amb aigua a prop i llenya per fer foc; descansem una mica i seguim pujant; pel camí se'ns uneixen dos excursionistes que anaven fins a dalt l'Ibón.

En arribar a la Collata de Chistau agafem el camí de baixada i els dos excursionistes es fan un em-bolic amb el croquis que portaven per mapa i li comencen a donar voltes sense saber on eren; amb els nostres mapes i les corbes de nivell els indiquem on estem i el camí que han de seguir ells, continuar pujant! Un ho va veure clar de seguida, l'altre seguia girant el seu paper dibuixat sense saber on estava. Al final es posen d'acord i pugen, però l'un remugant.

Nosaltres seguim el nostre camí i comencem una forta baixada pel Barranco de Mastarruego, les vistes són esplèndides, tenim al davant tot el massís de Posets i el dia acompanya, passem per Plan, famós per la seva caravana de dones, i arribem a una pista que seguim i ens porta fins a les Granges de Viadós on hi ha el Refugi semiprivat de Viadós. És un refugi molt ben portat, està als peus del Posets i al costat del Bachimala.

Aquí hi havíem estat la vegada que vàrem fer el Posets i val la pena passar un dia en aquest refugi, sobretot a la posta de sol, quan veus que tot el massís de Posets va canviant de color amb un espectacle únic als Pirineus, tota la gent del refugi surt a fora al prat per mirar de captar amb la càmera algun moment de l'opuscle.

A l'acabar l'espectacle la cuinera crida a sopar. Per sopar ens serveixen sopa de caldo i estofat de vedella, és la tercera vegada aquesta setmana que mengem estofat per sopar, però està fet amb una salsa que ve molt de gust. A la nit ja et pots imaginar que en una habitació amb dotze persones és difícil que no n'hi hagi alguna que no ronqui; efectivament, en veure un que va entrar ja vàrem pensar, aquest ronca.

Viadós – Puente de Sant Chame (20 km; 900 m pujada, 1.400 m baixada)

(20/09/2008)

Avui el dia es presenta esplèndid, sembla que al ser l'últim tram que fem aquesta vegada fins i tot el bon temps ens vol acompanyar. Després d'esmorzar sortim del refugi i travessem les Granges de Viadós fins arribar a la cruïlla de camins, un que porta a Posets i l'altre que va seguint el GR-11.

Nosaltres ara ens dirigim a la Pleta d'Añes Cruces; anem vorejant el barranc fins a travessar-lo i fer la pujada cap al Puerto de Chistau. Anem guanyant alçada i pel darrere s'acosten tres excursionistes francesos, cada cop que nosaltres paràvem ells també ho feien i parlaven tots alhora. Per fi som dalt del Puerto i descansem, mengem uns ganyips i a partir d'ara tot és baixada, agafem el Barranco de la Paul, és molt àrid i amb molta pedra solta.

Tenim al davant els Claravides (3.004 m) i el Port de Gias i recordem una sortida que vàrem fer ja fa uns quants anys per coronar aquests cims. A mida que avancem cap al Refugi d'Estós la vegetació és més compacta. Arribem al migdia al Refugi, de-

manem una cervesa i com que encara és molt aviat anul·lem la reserva que havíem fet per mirar d'arribar fins a Benasc; des d'aquí és un passeig d'un parell d'hores amb baixada suau. En arribar a la carretera el meu company truca al seu cunyat, que estava passant el cap de setmana a Benasc, i aquell ens puja a buscar.

Som molt ben acollits pels seus familiars i fins i tot ens inviten a sopar i ens deixen roba seca i neta perquè anàvem una mica 'guarros' després de tants dies suant, plens de fang i bruts. Busquem un hotel a Benasc per passar la nit i descansar.

Benasc-Barcelona

(21/09/2008)

El dia abans ja havíem quedat amb el seu cunyat que ens passaria a buscar a les vuit del matí per acompanyar-nos en cotxe fins a Sabiñánigo i allí poder agafar un autobús fins a Barcelona. Total que ens llevem, preparem les motxilles, esmorzem i fem l'itinerari previst. Al migdia érem a Barcelona, donant per acabat aquest tram del GR-11 Senda Pirenaica.

**Ramon Also
i Ramón Martín**

L'ermita de Pineta. Foto: Ramon Martín

MONTSEC DE RÚBIES

Aquesta era una sortida de mitjana muntanya, gairebé circular, resseguint d'anada el GR-1, que passa per l'obaga del Montsec de Rúbies i, de tornada, bona part de la seva carena, amb el Tossal de la Torreta com a punt més alt d'aquesta serra. Com a complement hi havia la visita de la cova del Forat del Gel, de molt renom al Pallars Jussà.

De forma general, és una sortida ideal per a l'hivern, però una mica dura depenent de la neu i el gel que es pugui trobar pel camí, particularment a la baixada al Forat del Gel.

Les previsions meteorològiques, amb tants de canvis des del dijous fins al mateix dissabte a la tarda, van arribar a amenaçar seriosament la sortida gairebé fins al darrer moment (dos intents anteriors ja havien fracassat per culpa del temps). Al final es preveia un cel ennuvolat arreu, però sense pluja "sobretot durant el matí".

Per tant, a 3/4 de set del matí sortíem dotze talaieros de Vilanova i la Geltrú cap a Vilanova de Meià, on vam esmorzar. D'allà, l'estreta carretera tan coneguda pels escaladors ens portava fins a l'Hostal Roig (1.097 m), on deixàvem els cotxes i començàvem a caminar pel GR-1 en direcció a la Portella Blanca, als voltants de 3/4 de 10.

Ja en un punt d'aquest tram inicial vam poder observar restes d'un

"niu de metralladores" i de trinxeres de l'exèrcit de Franco al front del Segre. La neu, al principi força escassa, anava augmentant a poc a poc amb l'altitud guanyada.

Al nord, a la dreta del nostre camí, apareixien com en una visió onírica, just entre el cel totalment ennuvolat a dalt i la boirina de la Conca de Tremp a baix, tota una estreta i llarga franja emblanquinada del Prepirineu mig nevada, des de l'aragonès Turbón a l'esquerra fins al Cadí i el Port de Comte a la dreta, i, darrere seu, el Pirineu completament blanc, presidit per l'Aneto.

Quan vam ser al pal indicador del Forat del Gel (1/4 de 12), la neu ja ho cobria gairebé tot, però el seu estat permetia encara prescindir de les raquetes que

haviem agafat. En aquest punt vam deixar de moment el nostre camí d'ascensió per anar a veure aquesta ampla cova amagada a l'obaga del Montsec.

El camí d'accés té primer un tram pràcticament horitzontal i un segon tram de fort pendent pels 200 m de desnivell que cal baixar gairebé de cop. Portàvem grampons per si la neu, el gel o fins i tot el fang convertien la baixada en un llarg tobogan, però també aquí l'estat del terreny ens va perdonar la vida i l'ús dels grampons. Va caldre, però, anar amb molt de compte amb les relliscades.

Al final, després d'alguna grimpada per algun rocallís, apareix de sobte, passats uns boixos, la gran entrada de la cova, com els llavis mig oberts d'un immens

Pujant a la Portella Blanca. Foto: Arcadi Pejuan

gegant (és 1/4 d'1). Segons el renom que tenia aquesta cova al Pallars Jussà (i també en alguna descripció desgraciadament obsoleta), al seu interior hi havíem de trobar un món de gel en forma d'estalactites i estalagmites i revestiment de les parets. Però el cert és que, igual que en altres visites meves anteriors (alguna també a l'hivern), també aquell món de fades ha caigut víctima del canvi climàtic per manca del fred que feia abans a llocs tan amagats i obacs del Montsec.

D'aquest món que sembla ja desaparegut, només quedaven com a record algunes plaques de gel al terra i, força més endins de la cova, algunes petites mostres de gel en forma d'estalactites, columnes i estalagmites (d'aquestes darreres, un parell amb una forma que a més d'un li suggeria alguna imatge eròtica; i és que els talaïeros sempre gastem molta imaginació!).

Malgrat la poca quantitat de gel, els que -seguint el guió- havíem portat frontal i ganes d'entrar més endins vam poder gaudir d'un bon tast d'espeleologia, amb "banderes" de roca incloses, de la mà sobretot de la M. José (¿veieu que bé que va tenir infiltrats al GET?).

Als voltants de 3/4 d'1 agafàvem el camí de retorn de la cova. Lògicament el camí de pujada va ser molt més fàcil, perquè de cara amunt les relliscades no són tan perilloses. A 2/4 de 2 tornàvem a ser al camí (GR) d'ascensió que havíem deixat i poc després el repreníem, cada cop amb més neu. Ens va salvar de les raquetes una traça de tractor o de tot-terreny, de primer, i la traça d'un 'raquetero' que semblava haver-hi passat feia uns dies.

En un punt del GR, abans de la Portella Blanca (aproximadament a 1.580 m d'altitud), deixàvem

aquesta pista per agafar-ne una altra que porta a la carena del Montsec. També aquí vam tenir la sort que el nostre "àngel raquetero" havia agafat aquesta mateixa pista i ens feia l'últim tram d'ascensió per neu més còmode i sense raquetes.

Als voltants de 2/4 de 3, amb la gana empenyent des de feia ja una estona, arribàvem a la carena, amb el Tossal de la Torreta a la nostra dreta (mirant cap al sud) i el de Mirapallars a l'esquerra. Amb la promesa de dinar a la Torreta (1.676 m), hi arribàvem ràpidament al cap d'un quart d'hora i, ara sí, per fi el dinar, sota un cel amb boires discontinües sobre la Noguera i més enllà, i amb boirines que cada vegada entelaven més la vista cap al Pirineu, al nord (aquest estat del cel ja no ens deixaria fins al final de la sortida).

La temperatura no era massa baixa, malgrat tot amb el pas dels minuts cada vegada ens posàvem més roba al damunt. Mitja hora llarga per dinar i reprenem el camí per la carena del Montsec. Pujant i baixant petits colls entremig, arribem al Tossal de Mirapallars, 1.668 m (actualment apareix sovint com a Tossal de

Mirapallars-i-Urgell) poc abans de les 4, i al cap de 1/2 hora més al Puig del Camí Ramader (1.619 m). També aquí eren clarament visibles les restes de trinxeres de quan l'exèrcit de Franco havia pres la major part de la carena del Montsec de Rúbies, durant els nou mesos que va durar el front del Segre, abans de la conquesta final de Catalunya. Seguint per la carena, arribàvem als voltants del pas de les Eugues, on ja podíem veure el lloc on teníem els cotxes.

Quedava una baixada per l'esquena del Montsec mantenint el rumb cap als cotxes (direcció nord). Aquí no hi ha camí, però es pot caminar bé sobre petits matolls, aquesta vegada mig coberts per la neu, i al final per un petit tram de bosc no massa espès.

Així arribàvem poc abans de 3/4 de 6 de la tarda a la pista del camí d'anada (direcció est-oest), que ens retornava als cotxes al cap d'1/4 hora, amb la darrera llum del dia. Una parada a Vilanova de Meià (amb xocolata desfeta i pa torrat per a la majoria) per acabar de fruit del dia i passar comptes, i després cap a l'altra Vilanova (la nostra)...

Arcadi Pejuan

Al Tossal de Mirapallars. Foto: Carles Torras

Ports de Tortosa – Beseit (7/03/2010)

Són les 06,00 hores d'un matí fred i un cel encapotat, onze intrèpids talaiencs es troben a la plaça de l'estació i fent un mínim de cas als pronòstics del temps que augura un matí amb núvols i una tarda amb pluja decideixen fer la sortida proposada: anar del Toscar fins a Alfara de Carles per les Rases del Maraco.

Ens repartim als cotxes i autopista avall fins a l'Àrea de Servei del Baix Ebre on prenem un cafetó i seguim tot travessant Tortosa, creuar "lo riu" i passant per Roquetes i Els Reguers arribem al trencall del Toscar, agafem la pista molt estreta però enquitranada i durant uns 6 km de retombs arribem al pàrquing d'un bar-restaurant i 'desencotxem'.

Els conductors tornen al trencall per deixar els cotxes, ja que és una ruta semicircular. Durant l'espera decidim anar fins a l'ermita de Santa Magdalena i els 'Xorros del Toscar', una paret plena de molsa i gran quantitat de dolls d'aigua que baixen fent forat a la roca i acariciant la molsa.

Quan arriben els conductors comencem a caminar. Són les 09,00 del matí i enfilem per una sendera plena de pedres que va guanyant altitud. Sembla que antigament era un camí de traginer ja que trobem trossos empedrats, però cada cop en més mal estat.

En mitja hora arribem a la Font del Bosc Negre, un lloc bucòlic i idíl·lic que fa exclamar un OOOH!!! tan bon punt van arribant.

Esmorzem als voltants de la font i en acabar seguim pujant per la sendera que va fent giragonses; parem en una balconada que ens ofereix una panoràmica de tota la vall del Toscar; en arribar al Coll de Carabasses fem una ràpida ullada al delta de l'Ebre i seguim ràpid perquè fa un aire fred que no invita a parar-s'hi, tots estàvem amarats de suor.

Troblem el GR-7-1 que ve de les Foies i davallem una estona fins a trobar un prat planer on està situat el Refugi de Les Clotes; fa dos anys que va ser restaurat i presenta un bon aspecte, amb aigua, llenya per fer foc, taula i

llitera de tres alçades. Deixem els prats del refugi i agafem la sendera que ara puja fort fins arribar a La Miranda, una balconada que ofereix una fantàstica panoràmica: tenim als peus el barranc del carrer Ample, al davant Cretes i les roques d'en Benet i es perd la vista en la immensitat de la calitja.

El camí és ara més planer i de seguida deixem el bosc i ens trobem amb les Rases de Maraco, la boira també ens vol visitar i veiem com s'acosta ràpidament, però abans uns quatre exemplars de mascles de la capra hispànica ens observen des de dalt els cims i a l'altra banda del barranc tota una colla de cabirols i cabres salten per les pedres amb una habilitat prodigiosa. No podem entretenir-nos gaire, la boira de seguida ens envolta i cada cop

Arribant a la font del Bosc Negre. Foto: Arcadi Pejuan

Descens des del Coll de Carabasses. Foto: Arcadi Pejuan

és més espessa, ens unim i no ens perdem de vista els uns dels altres, els senyals i el camí costa de veure'ls.

Un cop hem travessat totes les Rases veiem algunes restes de neu a les parts més obagues. La boira, que semblava que havia desaparegut, torna amb més força i no veiem més enllà de cinc metres davant nostre.

Hem de trobar el corral del Maraco, però no veiem més enllà d'on trepitgem, anem pujant sense tenir clar on està el camí fins que la presència fantasmagòrica d'unes parets se'ns apareixen al davant, és el corral del Maraco, amb la teulada totalment enfonsada, segurament a causa del pes de la neu d'aquest hivern i a les bigues totalment corcades per les termites.

Pugem fins a l'era i agafem una sendera entre boixos que ens van acaronent mentre passem; sembla que ja s'ha dissipat la boira, arribem al coll d'Alfara, fem quatre ganyips i veiem que el més sensat és tirar avall fins al poble al més aviat possible sense perdre gaire temps ja que els núvols els tenim a sobre i està bastant negre. Tenim dues hores

fins a Alfara de Carles, tot en forta baixada.

El camí és sense senyals i està bastant malmès, en alguns trams totalment emboscat; res, que ens hem perdut, però de seguida tornem a trobar la sendera que baixa molt ben definida i ja no la deixem fins arribar a una cruïlla on tenim tres possibles opcions, les tres porten a Alfara, mirem d'agafar la que ens portarà més ràpid però en donar el tomb a la muntanya tenim al davant tota una manada de toros braus, dels que fan servir als "correbaus" dels pobles veïns.

Com que nosaltres no estem per "Sanfermines" deixem la sendera que portàvem i creuem tota la muntanya per anar a buscar un altre camí; passem una filferada per una tanca i davallem fort fins a un corral de prova o 'tentadero' de braus; tenim al costat la carretera i una mica més avall els cotxes, comença a plovisquejar una mica i voldríem dinar a cobert.

Mentre els conductors van a buscar els cotxes els altres ens arribem fins al poble d'Alfara, són les tres de la tarda i a penes hem parat menys d'una hora. Busquem un lloc on puguem dinar i ens ofereixen un local per a nosaltres sols als baixos d'un bar amb decoració a les parets de grans figures de la tauromàquia. Dinem de les nostres carmanyoles en un ambient de germanor i demanem les postres típiques d'aquelles terres, els pastissos i el coc borratxo, amb un porronets de mistela per fer-los tirar avall.

Un cop acabat el dinar i fer el rotet, tornem als cotxes i cap a Vilanova on arribem al voltant de les 19,00 hores.

Ramon Also

Mirador prop del GR-7. Foto: Arcadi Pejuan

TUC DE BACIVER (2.644 m)

Aquest cim és a la Vall d'Aran, proper a l'estació d'esquí de Baqueira – Beret. Quan la neu cobreix les nostres muntanyes, aquest cim està considerat una ascensió d'iniciació a l'esquí de muntanya. El variat recorregut pel bosc, els llacs i la bonica pala del cim, de grans perspectives, són les principals característiques d'aquesta sortida.

L'itinerari que cal seguir és el següent: sortir de l'aparcament de l'Orri (1.800 m situat a l'inici del pla de Beret), en direcció E, endinsant-se a la vall del riu Malo. Es va progressant entre un bosc aclarit, tenint a la nostra esquerra el torrent.

Passada la cota 1.900 m i abans d'arribar als llacs de Rosari, cal creuar el torrent i anar guanyant alçada en direcció N, NE per un terreny no del tot evident però senzill. S'arriba així a un altiplà suspès i en la mateixa direcció cal acostar-se al cim. Aquest s'assoleix fàcilment o bé pel llom O o bé per la magnífica pala central, si la neu està estabilitzada.

El descens cal fer-lo pel mateix itinerari i evitar la temptació d'anar directament cap a l'aparcament, visible des del cim, perquè hi ha una petita barra rocosa a la meitat de la vall que ho impossibilita.

Participants

Mª José, Pilar, Rosa, Enric, Conce, Arcadi, Xavi, Iolanda, Isaac i Carles

Fitxa tècnica

Activitat: Esquí de muntanya / raquetes de neu

Altitud: Mín: 1.800 m; Màx: 2.644 m. Desnivell acumulat: 845 m
Distància del recorregut: 12 km
Temps aproximat de pujada: (2:30 h – 3:30 h segons les guies)
Temps de baixada: (1 h segons les guies)

Inici i final al mateix punt: Aparcament de l'Orri (de l'estació d'esquí de Baqueira – Beret)

Dificultat: ME (esquiadors mitjans) – S2 (terrenys poc inclinats amb fàcil maniobrabilitat), S3 (pendent moderada inferior als 35°, amb amplitud per girar)
Orientació: O, SO, S

Descripció de la sortida

L'ascensió al Tuc de Baciver estava programada el mes de febrer, però l'alt risc d'allaus va fer que s'anul·lés la sortida a última hora. Programada com a sortida conjunta de les seccions d'esquí i muntanya es va ajornar per al cap de setmana del 10 – 11 d'abril.

Aquest cop sí que les condicions eren les favorables i la meteorologia excel·lent, així que vàrem anar a dormir al refugi de Casa Masover a Son (Pallars Sobirà) el dissabte dia 10 per poder començar l'excursió a una hora prudent.

L'estació d'esquí de Baqueira ja estava tancada i això va fer que la majoria d'allotjaments també tinguessin tancat.

Carenejant vers al cim. Foto: Carles Torras

Diumenge dia 11, uns minuts abans de tres quarts de nou del matí ens vàrem posar en marxa. Això d'anar en grup sempre ho fa tot més lent, ja que volíem haver començat a les vuit. El sol ja escalfava i ben aviat ens sobraria roba. La neu estava dura, però no gelada, perfecta per a l'esquí o fins i tot per caminar. Del grup, només un parell portaven raquetes (que no foren necessàries durant la pujada en gran part del recorregut) i la resta anàvem amb esquís.

El paisatge era espectacular i el dia perfecte. De mica en mica vam anar guanyant alçada. El desnivell era força progressiu tot i que una mica abans d'arribar a la pala final la inclinació ja era important i després d'un petit respir els darrers 200 m també eren força drets. Vàrem trigar una mica més de quatre hores, comptant parades, per arribar al cim; un parell van decidir, una mica abans d'arribar-hi, que ja en tenien prou i ens van esperar que tornéssim.

La panoràmica des del cim era magnífica. Després de més de mitja hora al cim tocava començar a gaudir de la neu i l'esquiada. La neu ja estava transformada, però era aquella neu primavera que deixa fer tots els girs i dominar els esquís fàcilment. Els primers 200 metres de desnivell tenien la suficient inclinació per acabar amb les cames fent figa si es baixaven sense aturar-se i encadenant els girs. En només un parell d'hores, amb una petita parada per dinar inclo-

El grup amb el gos dalt del cim. Foto: Carles Torras

sa, ja estàvem al cotxe. Només una caiguda estúpida a prop del cotxe va deslluir una mica la sortida, però afortunadament només va acabar amb unes rascades i uns petits problemes dentals

que tenien un remei senzill. El dia va acompanyar i si no només cal veure les fotografies.

Carles Torras

Panoràmica de l'aresta. Foto: Carles Torras

CRÒNICA DE SENDERS

Al número anterior de la Revista ja es va publicar la crònica de la primera etapa del Camí del Nord o Camí del Canigó (GR-83) que vàrem fer el 22 de novembre de 2009.

Aquesta primera etapa va començar a la platja del Callao de Mataró i va acabar al Collsacreu prop de Vallgorguina.

La segona etapa d'aquest sender, **Collsacreu – Viabrea**, amb un recorregut d'uns 18 km, es va fer el **20 de desembre** i va comptar amb la participació de 64 senderistes.

Es va començar al Collsacreu (360 m) i després de travessar la urbanització que hi ha en aquest indret ens enfilàrem vers el Pla

de Forcs i el coll de Can Poliva (595 m). Tot seguit baixàrem cap al santuari de Sant Martí del Montnegre (470 m) i per la pista de Furiosos arribàrem a la Tordera (80 m).

Hi havia la possibilitat que les últimes pluges ens impedissin creuar el riu i seguir el sender, la qual cosa ens hagués obligat a fer una gran marrada; sortosament no fou així i poguérem creuar-lo pel lloc previst i finalitzar la caminada prop de l'estació de Viabrea. Finalment, l'autocar ens portà fins a Sant Celoni on dinàrem.

L'etapa següent, **Viabrea – Arbúcies**, amb un recorregut d'uns 17 km, es va fer el **10 de gener** d'enguany amb una participació

de 56 senderistes.

Des del barri de l'estació de Viabrea (90 m) ens enfilàrem vers Sant Llop de Viabrea (246 m) on, segons la descripció de la topografia, havíem d'arribar-hi al cap d'una hora. Ara bé, quan ja portàvem gairebé una hora i mitja de camí encara no havíem trobat l'ermita!

Sortosament ens creuàrem amb un grup de persones que coneixien el terreny i ens van informar que s'havia fet un canvi en el recorregut del sender que no constava a la guia; el mateix grup, molt amablement, ens acompanyà per tal d'indicar-nos un tram alternatiu nou que encara no estava senyalitzat.

Finalment arribàrem a Riells del Montseny (490 m) on visitàrem la bonica ermita romànica de Sant Martí. Poc després de Riells començàrem a trobar la neu, que ens acompanyà durant la pujada fins a Sant Climent (665 m), punt culminant de l'etapa, i bona part de la baixada cap a Arbúcies (275 m) on finalitzàrem el recorregut.

El **21 de febrer** es va fer la quarta etapa, **Arbúcies – Sant Hilari Sacalm**, amb un quilometratge força reduït, només uns 10 km, però tot ell de pujada; la participació fou de 64 senderistes.

Després d'esmorzar al Casino d'Arbúcies començàrem l'etapa

Pujant cap a Sant Climent (Etapa Viabrea - Arbúcies). Foto: Agustí Poch

creuant la riera d'Arbúcies pel Pont Vermell (277 m) i tot seguit travessàrem la serra de Fogueres (390 m) per assolir la riera de la Pineda (340 m). Des d'allí començàrem a pujar vers el poble de Joanet (529 m) on poguérem parlar amb un dels impulsors del GR-83.

Continuàrem pujant cap a les Planes d'en Roca (780 m), una zona amb grans cultius de plançons d'arbres i poc després ja arribàrem a Sant Hilari Sacalm (810 m).

Per raó del curt recorregut de l'etapa a la una del migdia ja havíem arribat al poble, la qual cosa ens va permetre visitar-lo abans de dinar.

La cinquena etapa, **Sant Hilari Sacalm – Coll de Nafre**, la vàrem fer el **21 de març**, amb un quilometratge de gairebé 17 km i una participació de 53 senderistes.

El fet que l'etapa acabés al coll de Nafre va condicionar que l'autocar només pogués ser de 55 places.

Sortírem de Sant Hilari Sacalm (810 m) seguint la pista de Vila-vecchia fins arribar prop de Can Calabrés (889 m). A continuació ens apropàrem a Can Pla (910 m) per anar a trobar la pista de Sant Miquel de les Formigues.

A partir d'allí començàrem a baixar passant per la Riba d'Amunt (735 m) i pel Ripoll (457 m) fins arribar finalment al poble d'Osor (333 m), cota mínima del recorregut.

Tot seguit pujàrem cap a l'ermita de la Mare de Déu del Part (554 m) per arribar al Coll de Nafre (616 m) on finalitzà l'etapa.

Des del Coll de Nafre l'autocar ens pujà fins al Santuari de la

Foto de grup a Joanet (Etapa Arbúcies - Sant Hilari Sacalm). Foto: Agustí Poch

Mare de Déu del Coll on vàrem fer un pantagruèlic dinar col·lectiu.

La difícil baixada de l'autocar per la complicada carretera del santuari motivà que algunes senderistes preferissin fer la baixada a peu.

La sisena etapa del GR-83, **Coll de Nafre – Sant Martí Sacalm**, es va fer l'**11 d'abril** amb una participació de 53 senderistes, també limitada per la capacitat

de l'autocar.

El quilometratge segons la topografia era només d'uns 10 km; aquest valor és inferior al donat per la cartografia.

A partir del Coll de Nafre (616 m) es va baixar fins al pantà de Susqueda (360 m) on segons la descripció de la topografia s'havia de travessar el Ter per la presa de l'embassament. Això, però, no fou possible perquè hi havia unes obres que tallaven el pas,

Una forta baixada (Etapa Sant Hilari Sacalm - Coll de Nafre). Foto: Agustí Poch

Sortint de Sant Julià de Saltor (Etapla Sant Joan de les Aba. - Campdevànol). Foto: A. Poch
la qual cosa obligà a fer una marrada aigües avall del riu fins a trobar un pont per on passar.

Una vegada creuat el Ter s'inicià la llarga pujada que, passant per la Bruguera (695 m) i Can Bosc de ses Vinyes (807 m), ens menà fins a Sant Martí Sacalm (815 m) on finalitzà l'etapa. Tot seguit l'autocar ens baixà fins al poble d'Amer on dinàrem.

El **9 de maig** finalment es va poder fer l'etapa **Sant Joan de les Abadesses – Campdevànol!** Aquesta etapa del GR-3-B s'havia ajornat un parell de vegades

El llarg quilometratge de l'etapa, gairebé 22 km, juntament amb el gran desnivell acumulat (836 m amunt i 854 m avall) motivà que la participació es reduís a només 44 senderistes i encara es reduí més per l'abandonament de 8 esporuguits davant l'amenaça de pluja persistent.

Sortosament, el plugim només ens acompanyà poc més de deu minuts i la resta del dia es mantingué estable.

Vàrem iniciar l'etapa al Pont Vell (770 m) i després d'una llarga i feixuga pujada passàrem per Santa Maria de Vidabona (1.308 m) i finalment assolírem el Coll del Vent (1.440 m), punt culminant de l'etapa.

Tot seguit davallàrem vers Sant Julià de Saltor (1.365 m) on dinàrem al mig dels prats. Després de dinar, iniciàrem la llarga baixada cap a Campdevànol passant pel Pas del Cargol.

En un punt determinat del camí va haver-hi una pèrdua momentània de les marques del sender però aviat les vàrem recuperar i poguérem arribar, sense problemes, a la colònia Pernau (752 m) on finalitzàrem l'etapa.

L'última etapa d'aquest curs fou la setena del Camí del Canigó i la vàrem fer el **6 de juny** amb una participació de 62 senderistes.

Aquesta vegada també plovisquejava a l'hora de començar a caminar però tothom va seguir. Des de **Sant Martí Sacalm** (815 m) vàrem baixar cap a les **Planes d'Hostoles** (347 m).

Allí vàrem deixar el GR-83 i continuàrem per la Via Verda, que voreja la població fins enllaçar amb la pista de Cogolls (386 m) on retrobàrem el GR-83 i el seguïrem per anar a visitar el gorg del Molí dels Murris (390 m).

A continuació retornàrem a la Via Verda per anar fins a Sant Feliu de Pallerols (472 m) on vàrem finalitzar la caminada.

Agustí Poch

Sota el Cingle del Far (Etapla Sant Martí Sacalm - Les Planes d'Hostoles). Foto: A. Poch

ACTIVITATS DEL GEAM 2010

Aquest any el GEAM, pel seu 40è aniversari, ha volgut centrar-se en la Comarca del Garraf i fer una sèrie d'actes per impulsar l'escalada.

Per això els membres del GEAM han volgut fer una tasca de manteniment i ampliació de les zones d'escalada emblemàtiques que fa més de 40 anys que van començar a fer-se i avui en dia algunes estan oblidades.

CONSERVACIÓ DELS SECTORS D'ESCALADA

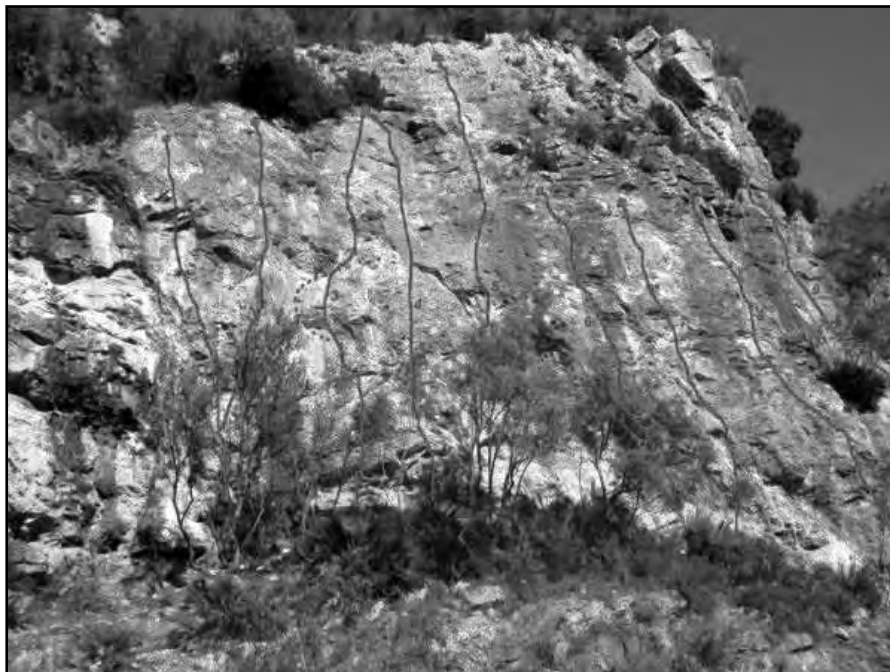
S'ha començat a reequipar i netejar sectors de la Paret de la Talaia situada a la carretera que va a l'Arboç (VB-2115) abans del Pantà de Foix i Castellet.

En aquest moment en el Sector A i la part Central de la Paret s'han acabat les tasques i properament realitzarem les noves tasques al Sector C (la part dreta del Sector on surten diverses vies noves i de les quals s'haurà de fer un manteniment de les actuals).

A) Paret de la Talaia. Sector A

1- Vies reequipades

- Baile de perros
- Quebrantahuesos
- El estado de las cosas
- Tarzán y su puta madre
- Fes flai si sube
- Gigololo

Sector Talaia Zona Dreta (Vies noves). Foto: Arxiu GEAM

2- Vies noves

- Alvarito
- 23-F
- Por un puñado de dólares
- Gadafi
- El trabajo os hará libres
- Todo por la patria
- cr9
- Commando G
- Mazinger Z
- El caso Gurkel
- La división azul
- Que hace una chica como tu... en un sitio como éste
- Àngel Vedo

3- Material utilitzat

- 18 Reunions
- 114 Xapes + 114 Parabolts
- 5 Tubs de sika

4- Accions a fer a mig termini

- Acabar d'equipar alguna via més.
- Fer un manteniment de les vies ja obertes.
- Seguir netejant el peu de via de plantes i pedres.

5- Descripció del que s'ha fet i el que queda per fer

S'ha condicionat una part de paret (Sector A) que havia caigut en l'oblit, reequipant vies antigues i obrint-ne de noves ja que la paret ho permet.

Els treballs realitzats s'han fet tant a la roca com al peu de via per fer d'aquest racó un sector d'escalada perquè la gent en gaudeixi.

Sector Talaia Zona Esquerra (Vies reequipades + vies noves). Foto: Arxiu GEAM

No queda gaire feina més a fer en aquesta zona, simplement obrir alguna via més i fer un manteniment del sector perquè no es torni a abandonar.

B) Paret de la Talaia. Sector Central

1- Vies reequipades

- Mortadelo
- Salasmandra
- Mec mec
- La trencada
- Set de vedette
- Siscosis
- La família iskariote
- Miña lasciva

2- Vies noves

-...Más difícil todavía

3- Material utilitzat

- 6 Reunions
- 56 Xapes
- 56 Parabolts

4- Accions a fer a mig termini

-La resta del sector central ja es va reequipar fa anys per membres del GEAM (Grup d'Escalada

i Alta Muntanya de l'A.E. Talaia), per tant queda fer manteniment de les vies tant a la roca com al peu de via.

5- Descripció del que s'ha fet i el que queda per fer

-Bàsicament en aquesta zona central els treballs han estat de reequipament. S'han substituït ancoratges vells (burins i espits) per nous (parabolts) i s'ha condicionat el peu de via.

-Més a la dreta del sector central hi ha un petit pany de paret amb 6 vies d'escalada pendents de reequipar, amb la possibilitat d'obrir-ne alguna més. Les futures accions serien condicionar aquesta zona de la mateixa manera que el Sector A perquè no es torni a abandonar.

Temps invertit (Sector A / Sector Central)

3 dies per setmana durant 3 mesos a una mitjana de 3 hores diàries (108 hores)

Cost del manteniment i recuperació de l'entorn (Sector A / Sector Central)

800 euro.

C)Les Penyes de Can Marcer

Les vies "s.i.d.a" fins a la dreta de la "toni-moncho"

1- Vies reequipades

- Hace falta valor
- Gore- tex 3 capas
- Navarro-ramos
- Marcela

Sector Talaia Sector Central (Reequipaments + via nova). Foto: Arxiu GEAM

2- Vies noves

- Jaimito
- Super Lozi
- Via del Chapi
- Via del Sake
- Kalashnikov
- Cetme
- Winchester
- 2º Llarg gringo
- 2º Llarg de la rasputin

3- Material utilitzat

- 8 Reunions
- 25 Xapes M8 + 25 Parabolts
- 50 Xapes M10 + 25 Parabolts

4- Temps invertit

-3 dies per setmana durant 2 mesos a una mitjana de 3 hores diàries (72 hores).

5- Accions a fer a mig termini

- Acabar d'equipar alguna via més.
- Fer un manteniment de les vies obertes.
- Seguir netejant el peu de via de vegetació i pedres.

6- Cost del material utilitzat

350 euro.

7- Descripció del que s'ha fet i el que queda per fer

S'ha condicionat el sector principal que havia caigut en l'oblit reequipant vies antigues i obrint-ne de noves.

Els treballs són tant a la roca com al peu de via per fer d'aquest racó un sector d'escalada perquè la gent en gaudeixi.

No queda gaire feina més a fer en aquesta zona, simplement obrir alguna via més i fer un manteniment del sector perquè no es torni a abandonar.

Sector Talaia Central (Via nova). Foto: Arxiu GEAM

Recordar que la gran majoria de vies d'aquesta part de paret (entre la via "sida" i la "toni-moncho") ja van ser reequipades per membres del GEAM fa anys.

Actualment faltaven moltes primeres xapes (les havien robat) i la vegetació havia crescut molt, d'aquí l'abandonament del sector. Simplement hem condicionat el sector perquè es pugui escalar amb bones condicions.

En aquesta part de paret simplement queda per mirar la possibilitat d'allargar alguna via, ja que la paret té alçada per fer segones tirades i reequipar les parts de dalt d'alguna via vella.

La resta de les penyes amb vies antigues i molt de potencial queda pendent d'estudi perquè hi ha molta feina a fer. Un cop acabada la feina la intenció es fer unes bones ressenyes del sector perquè les que hi ha no són fiables.

Hi ha moltes vies velles que no estan ressenyades a les guies convencionals però si als arxius del GEAM i particulars.

Robert Masana
GEAM

JA TENIM NOVA ENTRADA!

Després d'un any d'obres, el dia 2 de juliol vam inaugurar la rehabilitació de l'entrada principal de la nostra seu social, al carrer del Comerç, a l'antiga Casa Coloma.

Era un tema pendent des de feia anys. Volíem recuperar i dignificar aquest espai d'accés, que és la primera imatge que tenim i que tenen les persones que ens visiten, i reconvertir-lo en un espai útil, d'exposició, on poder fer-hi activitats.

Fins ara no havia estat possible perquè havíem actuat en altres dependències de l'edifici que també necessitaven obres prioritàries. Finalment, però, amb l'ajut del Programa d'Intervenció Integral del Nucli Antic i amb un gran esforç econòmic per part de l'entitat i de les seccions, hem pogut fer-ho.

Un dels expositors de la nova entrada. Foto: Rosa Farriol

L'Escamot de Manteniment, que s'ocupa de fer les reparacions i instal·lacions que són necessàries en el dia a dia de l'entitat, i també la Comissió d'Obres, formada per alguns socis, han anat planificant i menant les obres.

Amb aquest any de feina s'han pogut completar totes aquestes actuacions: netejar l'arcada de pedra exterior amb sistema de sorreig; netejar i tractar la porta de fusta del segle XVIII; eliminar la capa de guix de la volta de maó, sorrejar-la, consolidar-la i eliminar-ne les esquerdes; canviar el cablejat del sistema elèctric fins al primer pis i instal·lar cablejat de so; eliminar antics tubs d'aigua i de gas, i també cables de la façana; consolidar les parets i instal·lar ventilació antihumitat; rehabilitar i pintar l'ull de l'escala; substituir tot el paviment de l'entrada i l'escala; instal·lar quatre expositors amb il·luminació; substituir els vells comptadors de llum i d'aigua; construir una cambra de comptadors; instal·lar nova il·luminació de baix consum i també altaveus per a actes socials i música.

El discurs inaugural. Foto: Rosa Farriol

També s'ha actuat en alguns punts del primer pis, com ara el vestíbul i el passadís de secretaria, per eliminar antigues instal·lacions elèctriques, encastar cables, etc.

Divendres 2 de juliol, doncs, vam fer la inauguració de l'entrada, aprofitant que una estona més tard fèiem el sopar de final de curs al carrer del Comerç. Era una bona ocasió per celebrar totes dues coses.

Amb totes les persones participants al carrer, el president va picar amb el picaporta i Cristòfol Soler, de l'Escamot de Manteniment, va obrir la porta de fusta perquè tothom hi pogués entrar.

Seguidament, Joan Raventós, president de l'entitat, va explicar que l'espai rehabilitat havia passat de ser un lloc de pas degradat i amb mala imatge i poca il·luminació a un lloc d'exposició de les activitats de l'entitat amb una imatge renovada, agradable i molt oberta al carrer del Comerç.

Va afegir que "l'actuació s'inclou en una idea integral de millora de l'edifici, que passarà, en el futur, per recuperar la capella del primer pis i altres espais que han de ser destinats a usos culturals, organitzatius i socials."

Cristòfol Soler, en representació de totes les persones que havien participat en les obres, va recordar que continuem una feina que van començar altres persones i altres equips al capdavant de l'entitat, tots amb l'objectiu comú de tirar endavant la Talaia i els valors de l'excursionisme.

Posteriorment, diversos socis van anar descobrint les quatre vitrines que exposen imatges històriques amb textos explicatius sobre l'entitat, fotografies de les activitats actuals de les diverses seccions i grups de la Talaia i informacions

Panoràmica de l'entrada. Foto: Rosa Farriol

diverses d'interès, amb l'objectiu que tothom, socis i no socis, puguin conèixer bé l'agrupació excursionista quan visitin l'edifici.

La sensació generalitzada dels assistents a la inauguració era que la volta de maó, alliberada de la capa de guix que la cobria, la disposició de les vitrines, la nova il·luminació i la nova porta de vidre interior (amb el nom i l'emblema de l'entitat), fan d'aquest espai un lloc més agradable que ha guanyat en claredat i que sembla, fins i tot, més espaiós que abans.

L'acte d'inauguració va finalitzar a la primera planta de l'edifici, on es

va oferir un còctel d'estiu a tots els assistents. Una estona més tard, se celebrava el sopar de final de curs al carrer del Comerç, amb vuitanta-sis assistents i una bona feina de l'equip del bar de l'entitat.

Una bona manera de finalitzar el curs i de començar l'estiu.

Joan Raventós

Juliol 2010

L'entrada vista des de l'entrada. Foto: Rosa Farriol

XXII CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ

Donava gust veure des del balcó del local social aquella gernació de caminaires que frisaven per iniciar la marxa aquell darrer diumenge de gener.

Aquesta vegada donàriem la sortida de la Caminada per la megafonia i de seguida, els 400 i escaig d'inscrits embussaren el carrer de Comerç decidits a assolir l'objectiu d'arribar al Camp de Tir del Montgròs.

Després d'anar per la vora del torrent de la Pastera, passàvem per l'ample carrer de la masia Cabanyes que ens derivava per sota el pont de la variant de la C-31. Uns minuts de reagrupament a l'alçada de la Masia Cabanyes i Mas Sardet, i tombem pel Camí Ral travessant entre la factoria Mahle i el Mas de la Monja. Per sota la C-15

Parada de reagrupament a la masia Martí. Foto: Agustí Poch

deixem enrere la zona industrial i pel mateix camí trobem la Masia d'en Samà. Tot seguit apareix lluny la Torre del Veguer. Un cop hem passat pel seu costat, una curta pujada ens deixarà davant

de can Martí, i donat que la comitiva s'ha anat allargassant fem cinc minuts de descans entre pinedes, vinyes i oliveres.

Girem amunt per fer cap a can Massalleres, travessant primer el pont damunt l'autopista C-32, i entre pinedes deixem de banda la font dels Tarongers i més enllà la masia de Montgròs. Finalment arribem al Camp de Tir, amb la seva pineda i la zona coberta i taules, lloc habilitat per als caçadors que fan pràctiques de tir. A mesura que van arribant els caminaires, s'agrupen per colles i asseguts a terra es cruspeixen l'esmorzar i s'aprofita l'aturada per fer fotos i saludar els amics.

Una bona estona més tard es va emprendre el retorn pel davant la masia de Montgròs en direcció a Ribes i s'empalmava de nou

Sortida de Vilanova a l'ombra dels Josepets. Foto: Agustí Poch

amb el camí Ral, passant per davant la masia de la Serra. De seguida arribaríem a la cruïlla amb la carretera de Ribes a Vilanova per Solers, que s'havia de travessar per seguir pel senderó anomenat "el camí dels Pintors".

Tot i que en aquell punt hi havia la policia local de Ribes per controlar la situació, no es va poder evitar que es complís la llei de l'embut, i ja tenim els quatre-cents i escaig de caminaires acumulats a la cruïlla i passant a l'altra banda en rigorosa fila índia amb una certa lentitud donada l'estretor del sender i amb el trànsit de la carretera aturat.

Una bona estona més tard es resolia l'embús i algun dels conductors aturats ens dedicaven alguna paraula grui-xuda.

El senderó segueix entremig de bosc per fer cap al vell camí de Sota-ribes a Vilanova. Ben aviat passem per davant la masia dels Cocons i tot seguit travessem de nou un pont de l'autopista Pau Casals (C-32), enllaçant amb el malmès camí Vell de Ribes a Vilanova i passant per la masia de Xoriguera.

Travessarem entremig de bosc cap a la carretera de Solers i més enllà per sota la variant C-31, fins a desembocar a la zona industrial i tornar per la Ronda Ibèrica i de seguida baixar cap al local de la Talaia, on com cada any l'entitat obsequià els caminaires amb un bon aperitiu.

Un any més una Caminada excel·lent, amb una bona participació.

Josep Blanes
31 de gener del 2010

Esmorzar al camp de tir de Ribes . Foto: Agustí Poch

Retenció a l'entrada del Camí dels Pintors. Foto: Agustí Poch

Arribada al carrer Comerç. Foto: Agustí Poch

52a MARXA D'ORIENTACIÓ

XII COPA CATALANA DE MARXES TÈCNIQUES REGULADES I TROFEU JOAN VIRELLA

El passat 14 de març es va celebrar la 52a edició de la Marxa d'Orientació per Descripció que organitza cada any la nostra entitat, prova que alhora encetava el calendari de Marxes Tècniques Regulades de Catalunya en la seva XII edició de la Copa Catalana.

Cal esmentar, com a novetat, que aquest any l'Agrupació Excursionista Talaia ha instituït el I Trofeu Joan Virella (per Entitats) com a homenatge i en memòria del qui fou un gran excursionista talaïenc, col·laborador entusiasta i capdavanter en l'organització de la Marxa durant molts anys fins que el sorprengué la mort sobtada precisament en el transcurs de la 32a edició, un 11 de març de 1990, ara s'han complert exactament 20 anys, al peu de la muntanya del Montclar. Segons el Reglament, la primera Entitat classificada serà dipositària del I Trofeu Joan Virella, trofeu que cal guanyar-lo dos anys seguits o tres alterns perquè quedi en propietat.

L'itinerari d'enguany transcorria un cop més per la comarca de l'Alt Penedès, concretament pel municipi d'Avinyonet del Penedès i el lloc exacte de la sortida era al nucli de les Gunyoles, davant la Societat "La Torre", en un espai anomenat "L'Era de la Roca". A

les 8 en punt del matí els primers equips deixaven el petit nucli de població i enfilaven muntanya amunt camí de la Font del Coscó, entremig de corriols boscosos i amples pistes flanquejades de trams emblanquinats per la neu que es resistia a desaparèixer després de l'espectacular nevada caiguda aquella mateixa setmana.

Abans de la Font, els equips assolien el llom de la serra de les Gunyoles, per on transcorre l'antiga carrerada de la Cerdanya, i passaven pel costat del Pedró de la Creu d'en Llanes, que segons sembla era el límit entre els termes de les Gunyoles i l'Arboçar. Passada la Font del Coscó, on trobarien el Control A, els esperava un costerut corriol per un grau que s'enfila pel cin-

gle de la muntanya i els situava novament a la carrerada carenada des d'on s'albira una panoràmica extraordinària de la comarca penedesenca i del vessant de la costa mediterrània. Llàstima que el dia, tot i que ben assolellat, no era del tot clar i la mica de calitja no permeté gaudir-ne plenament.

En davallada, i a la vista dels nuclis poblats dels Arboçars: el de Dalt, el de Baix i el de les Roques, es feia una mena de marrada per anar a passar a prop del solitari Pi del Barba, prop del qual hi havia el control de Pas 1, i ja s'encarava de dret cap a l'Arboçar de Dalt. Travessant uns carrerons i passada una capella dedicada a la Mare de Déu de Montserrat, per un camí entre vinyes els equips s'adreçaven a l'altre nucli poblat, el de l'Arboçar de Baix i la seva

Control de sortida. Foto: Josep M. Sánchez

torre medieval, on destacava el gran casal basilical de cal Roig, del segle XVIII, dins un baluard, actualment conegut per l'alberg o casa rural de ca la Pona, lloc del Control C i on s'esmorzava.

Recuperades les forces, els equips reprenien la caminada i deixant enrere la vella torre feien cap de seguida enmig d'una plana on hi ha les restes d'un antic Columbari. Allà disposaven d'uns minuts d'autoneutralització i passaven el 'rigorós' control de la Motxilla per seguir després cap al tercer Arboçar, el de les Roques, on al mig d'una plaça trobaven el Control D.

Es deixava aquest sector urbanitzat i es continuava vers les Cases Blanques i el Mas Sunyer, on s'hi arribava després d'un recorregut per sector boscós (amb un segon control de Pas) i haver resseguit una bona estona una pista pel costat d'un grandios tancat del bosc i la gran masia de les Cases Blanques.

Acabat el tancat s'arribava finalment al Mas Sunyer, antic mas rodejat d'un baluard, ara en estat ruïnós, i lloc del Control E. Entre els Controls E i F l'itinerari seguia un bon tram pel mig d'un fondet molt ombrívol i feréstec, indret conegut per 'els Reguerals', on s'hi havia acumulat un bon gruix de neu que el feia encara més pintoresc i agradable, fins a desembocar (superat un tercer Control de Pas) en el camí que puja de l'Arboçar a Les Gunyoles, circuit de BTT i Senders, on en un revolt hi havia el Control F (prop de les runes de cal Ramon del Martí).

La Marxa continuava una estona per l'ampla pista, camí de les Gunyoles, es passava pel costat del maset del Vendrell i es derivava cap a la dreta vers el camí de Santa Magdalena per contornejar el Pujol. A la vista d'unes vinyes i més llunyana la masia de Santa

Control a la font del Coscó. Foto: Agustí Poch

Magdalena, es canviava de direcció i després de seguir més d'un trencall a esquerra i dreta tot davallant per la pista (i passar pel darrer i quart control de Pas), es travessaven uns conreus de vinya i s'accedia, pel costat d'una torre elèctrica, a un camí pujador entre el bosc on els marxadors trobaven el darrer Control, el G.

Des d'aquest, després de desembocar a un camí-pista, se seguia ja en contínua pujada i sense cap mena d'entrebanc ni parany fins arribar novament al nucli de les Gunyoles on acabava la marxa.

A partir d'aquell moment, el de sempre: arribada de marxadors, lliurament del Relat complementari que acompanya sempre la descripció i un bon estoc de fulletons informatius, bon ambient, animació, inquietud i comparació dels resultats, xerrades, relaxació...

Pel que fa a la participació direm que hi hagueren 131 equips inscrits representants de 15 entitats, inclosa la nostra, arribats de diferents comarques, dels quals quedaren 122 classificats (9 equips no es van presentar) i que

La parada dels entrepans. Foto: Josep M. Sánchez

56 eren equips federats. El recorregut de la Marxa era de 12,270 km calculada en un horari oficial de 2 h 47 m i un total de 3 h 45 m comptant els temps de descans i neutralitzats. Les mitjanes horàries oscil·laven entre una mínima de 2,69 km/h i una màxima de 5,14 km/h, mitjanes que, val a dir, van ser qüestionades per més d'un equip pel fet de considerar-les massa ràpides.

Volem agrair una vegada més la valuosa tasca dels nombrosos col·laboradors en qualitat de controls, avituallament, recerca de nous itineraris, i tot el que comporta l'organització de la nostra Marxa, així com el suport i les aportacions d'entitats i empreses particulars diverses: Vielco, Ako, Planxisteria Nieto, Seguros Estrella, Zona Verda, Ajuntament d'Avinyonet del Penedès, Bonpreu, Consorci de promoció turística de l'Alt Penedès, Incavi... i per descomptat a la família Raventós Mestres de Ca la Pona, que molt amablement ens van donar recer per a situar el control d'esmorzar.

Un agraïment molt especial a la Societat "La Torre" de les Gunyoles, que ens va facilitar les seves instal·lacions per a l'organització de sortida i arribada dels equips i control informàtic, agraïment que fem extensiu a tots els equips participants, l'ànim i bona disposició dels quals ens fa perseverar en mantenir viva aquesta nostra Marxa, i no cal dir, la nostra felicitació a les entitats i millors equips classificats. Ànim, doncs, i fins a la propera.

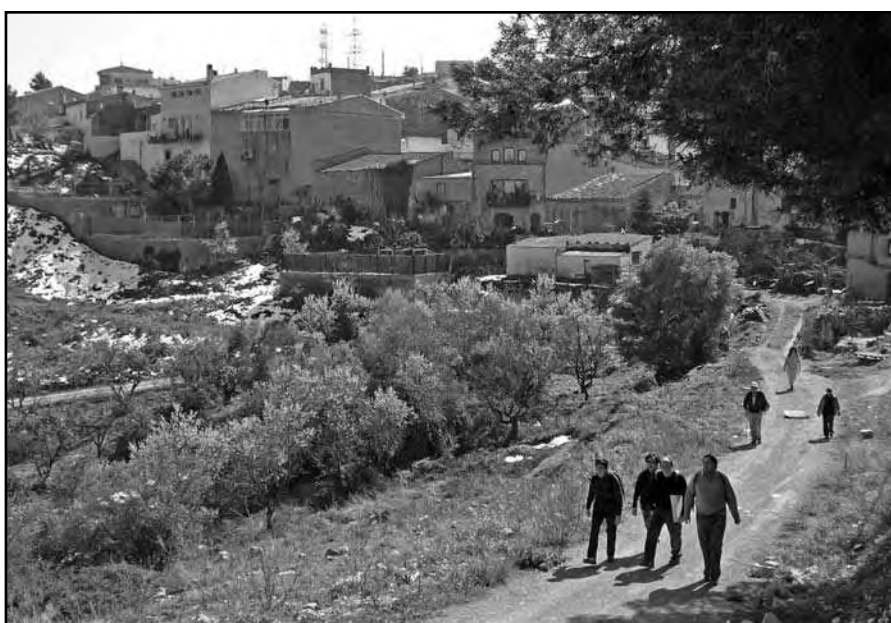
Grup de Marxes

Descans per esmorzar. Foto: Agustí Poch

El columbari de l'Arboçar. Foto: Agustí Poch

Arribada a les Gunyoles. Foto: Blanca Forgas

RESULTATS MARXA TALAIA 2010					
ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	CLUB	PUNTS
1	62	Duedra Marti	Ribas Cristina	Barcelona	7
2	12	Vargas Carlos	Jose Jordi	C.E.C.	8
3	21	Gazquez Josep L	Casals Carme	C.E.Lleida	10
4	30	Llobet Miquel	Chaves Josep M.	C.E.Avinyo	11
5	23	Esmandia Ramon	Rosell Victor	F.E.Barcelona	12
6	59	Costa Camil	Galante Manel	C.E.Avinyo	12
7	35	Llenas Ricard	Gallego Adria	Vilanova	13
8	32	Toledano Aida	Arco David	Vilanova	13
9	122	MartorellXavier	Senso Antonio	Talaia	13
10	31	Bastons Nuria	Fabres Antoni	Vilanova	14
11	28	Mill Jordi	Vall Avelina	C.E.Avinyo	14
12	63	Fonts Manel	Herms Joan	C.E.Avinyo	14
13	58	Nuñez Angel	Lopez Paquito	Talaia	15
14	10	Cinca Miquel	Cinca Montse	C.E.Ripoll	16
15	84	Moros Santiago	Español Maria J	C.E.Parets	16
16	96	Viladrich Joan	Costa Josep M.	C.E.Avinyo	16
17	9	Massana Xavier	Heredia Sandra	Talaia	17
18	76	Escuer M.Jose	Castells Ramon	Talaia	17
19	97	Ventosa Oriol	Masdeu Pilar	Talaia	17
20	38	Lozada F.Xavier	Lozada Oriol	Talaia	18
21	41	Coll Goretti	Minella Jordi	Vilanova	18
22	22	Blasco Ferran L	Fraguas Marc	C.E.Sitges	19
23	29	Ruiz Jesus	Gisbert Paco	Vilanova	19
24	6	MartinezM.Angel	Martinez Tania	Talaia	19
25	88	Gonzalez Carles	Catala Judit	Vilanova	19
26	36	Salom Maria	Planas Eva	Talaia	19
27	13	Prats Eva	Domingo Roger	F.E.Barcelona	19
28	75	Burcet Marti	Burcet Arnau	Talaia	19
29	92	Fernandez Pere	Poch Agusti	Talaia	19
30	100	Gil Elisenda	Monros Antoni	C.M.Hospitalet	19
31	1	Costa Atila	Altarriba Jordi	C.E.Avinyo	19
32	4	Farrero Marta	Barquero Pilar	S.Marti Sarroca	20
33	101	Burcet Jordi	Sanchez Pablo	Talaia	20
34	91	Contreras Eloi	Ill Darius	Vilanova	20
35	24	Ferrer Marcelli	Paterna Marga	Talaia	20
36	105	Sagarra Antoni	Munts Carles	Talaia	20
37	40	Poch Eulalia	Salvador Bernat	Vilanova	20
38	5	Morales Juan	EstabanMercedes	C.E.Sitges	21
39	37	Belchi Salvador	Ibañez Maria L.	Talaia	21
40	123	Ivern Pere	FontanetGertrud	Vilanova	21
41	7	Jorba Rosa	Casas Marta	Vilanova	21
42	34	Llenas Ramon	Llenas Aleix	Vilanova	21
43	27	Blanch Josep	Blanch Pau	Vilanova	21
44	81	Soler Carles	EstebanElisabet	Vilanova	21
45	19	Coll Carles	Montroig Pere	C.E.Sitges	22
46	130	Pujol Lluís	SanchezCristian	Vilanova	22
47	111	Gallofre Neus	Callez Albert	Talaia	22
48	113	Tomas Albert	Tomas Oriol	U.E.C.Cornella	22
49	54	Rosell Climent	Marcet Josep	Xulius	22
50	129	Socias Conxita	Pujol Andreu	Vilanova	23

RESULTATS MARXA TALAIA 2010					
ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	CLUB	PUNTS
51	112	Falco Ramon	Gomez Roser	Talaia	23
52	55	Jorba Ignasi	Lleida Hernan	Talaia	23
53	50	Carbonell Marga	Vinyals Queti	Talaia	23
54	93	German Romy	Sevilla Agusti	Vilanova	24
55	33	Romeu Isabel	Bruna Josep	Talaia	24
56	108	Marti Ramon	Planas Maria	Talaia	24
57	95	Viver Enric	Viver Oscar	Talaia	24
58	115	Poch Isidre	Poch Eloi	Talaia	25
59	17	Massana Casimir	Cuadres Neus	Talaia	25
60	116	DelasHeras Jose	Buti Elisenda	Talaia	26
61	2	Lluch Albert	Vila Neus	CEC	26
62	57	Sors Nuria	Badia Jordi	C.E.Avinyo	26
63	107	Contreras Josep	Villanueva Dani	Vilanova	26
64	8	Gonzalez Juan A	Ocaña Sergio	C.E.Molins Rei	26
65	79	Balaguer Rafael	Balaguer Julia	Talaia	27
66	67	Vinyals Angels	Moya Agustina	Vilanova	27
67	78	Rodellas Neus	Muntadas Joan	Campdevanol	28
68	60	Mila Jaume	Mitjans Ramon	Xulius	28
69	133	Murgades Jordi	Compte Oriol	Vilanova	28
70	66	Mola M.Dolors	Salvador MariaJ	C.E.Sitges	29
71	68	Andreu Joan	Mestres Carme	Talaia	29
72	103	Casas Albert	Casas Silvia	Vilanova	29
73	99	ContrerasAlfred	Pares Angels	Talaia	29
74	49	CarbonellXavier	Cardona Alex	Vilanova	29
75	127	Tomas Silvia	Val Sergi	Amics Muntanya	30
76	71	Garriga Lluisa	Duran Merce	Vilanova	30
77	77	Baig Assumpta	Corominas Pere	Talaia	30
78	52	Hernandez Pilar	Sanchez Miquel	Vilanova	32
79	11	Noes Magda	Domper Josep	Talaia	32
80	25	Sole Josep	Sole Aleix	Cudos	33
81	102	CarreteroGloria	CarreteroNarcis	Vilanova	33
82	87	Rodriguez Maria	Burcet Joan	Talaia	34
83	44	Martorell Jordi	Lopez Joana	Vilanova	34
84	56	Valles Abel	BurgarolaMonica	Vilanova	34
85	120	Duño Jordi	Montaner Xavier	Vilanova	35
86	73	Escuer M.Carme	Gomez Joan	Talaia	35
87	69	Delacruz Oriol	Duran Alba	Gunyoles	35
88	110	Fasius Miquel	Siches Mariona	Talaia	36
89	42	Puig Pere	Perez Nicolas	Vilanova	37
90	20	Fontanals Judit	FontanalsAlfred	UEC Cornella	38
91	106	Artus Marti	Subira Nuria	Vilanova	38
92	47	Belchi Nuria	Gomez Anna M.	Talaia	38
93	86	PiquerasM.Jesus	Piqueras Susana	Talaia	40
94	46	Vicente Sarai	Leon Alba	Vilanova	40
95	128	Illa Nuria	Duran Xavier	Vilanova	41
96	118	Tort Muntsa	Delacruz Laura	Gunyoles	41
97	119	Garcia Gerard	Juncosa Gemma	Cubelles	44
98	85	Malcampo Joan	Malcampo Laura	UEC Cornella	45
99	72	Pascual Soletat	Alvarez Eloisa	Vilanova	45
100	43	Barquero David	Morgades Carles	S.Marti Sarroca	46

RESULTATS MARXA TALAIA 2010					
ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	CLUB	PUNTS
101	15	Also Ramon	Castellvi Cisco	Talaia	47
102	39	Vidal Manel	Simon Marcelina	Talaia	47
103	94	Aymami Gener	Tomas Elisa	U.E.C.Baga	49
104	131	Poch Blai	Franco Marta	Talaia	49
105	70	Palomares Rosa	Diaz Mauricio	C.E.Sitges	50
106	82	Luque Susana	Campos Jose	Vilanova	52
107	126	Badia Sebastia	Sanchez Emilia	Barcelona	53
108	18	Lopez Sergi	Muñoz Manel	Talaia	56
109	124	MazariegosSalva	TorecillasMarti	Gava	56
110	125	Villa Eva	Lopez Carmen	Vilanova	60
111	83	Bel Jordi	Recasens Monica	Vilanova	62
112	3	Castellon Aina	SoldevilaHelena	Vilanova	63
113	14	HernandezFernad	HernandezMerced	F.E.Barcelona	65
114	109	Rus Eli	Hurtado Joan	St.Sadurni	66
115	74	Muñoz Elisabet	Rubio Cisco	Vilanova	68
116	48	Cruells Adria	Calvo Xavier	Vilanova	73
117	80	Bernat Xavier	Guasch Montse	Talaia	74
118	121	Laborda Felipe	Mas Angels	Vilanova	85
119	61	Guasch Marc	Segura Monica	Vilanova	87
120	65	Mata Julia	Martinez Arnau	F.E.Barcelona	89
121	114	Franco Cristina	Rivero Miquel	Vilanova	105
122	26	Gomez Angela	Vidal Dolors	Vilanova	130

RESULTATS MARXA TALAIA 2010		
CLASSIFICACIÓ PER ENTITATS		
ORDRE	ENTITAT	PUNTS
1	C.E.Avinyó	37
2	A.E.Talaia	49
3	C.E.Sitges	62
4	F.E.Barcelona	96
5	UEC Cornellà	105

Equip obrir marxa:	Josep Blanes, Blanca Forgas, Viky Florenciano, Evelia Casado
Equip escombra :	Jani Ferrer, M.Carme Barceló, Ricard Sabaté, Josep Candela, Jordi Candela, Neus Benavent Ramon Casas,
Equip informàtic:	
Preparació itinerari :	Cristòfol Soler, Pilar Porras, Xavier Salleras , Jani Ferrer
Descripció itinerari:	Blanca Forgas
Relat Complement:	Vicenç Carbonell (Fotografies de J.Santacana)
Horaris:	Josep M. Sánchez, Salvador Butí
Repartiment Controls:	Jani Ferrer
Material divers:	Xavier Salleras, Cristòfol Soler, Pilar Porras, Lurdes Campins
Megafonia:	Cristòfol Soler
Trofeus:	Josep Candela, Cristòfol Soler, Jani Ferrer

Els equips de control. Foto: Josep M. Sánchez

CONTROLS	SITUACIÓ	COMPONENTS
Sortida	Les Gunyoles (Casal)	Cristòfol Soler, Pilar Porras, Salvador Butí, Nati Salvadó, M. Carme Barceló, Josep Candela
A	Font del Coscó	Josep M. Also, Dolors Lacasa, Xavier Capdet
B	Camí carreter dalt Font del Coscó	Jesús Santacana, Xavier Salleras, Joan Toledano, Rosa Miró
Pas 1	Vora Pi del Barba	Tina Moya
C	Arboçar de Baix	Vicenç Carbonell, Rosa Raventós, Pep Torras, Paqui Sánchez
Motxilla	Vinya prop columbari	Rosa Farriol
D	Arboçar de les Roques	Josep M. Sánchez, Petri Pérez, Lurdes Campins, Salvador Pujadas
Pas 2	Camí pel bosquet	Antoni Ordovàs
E	Mas Sunyer	Josep Elias, Marina Massó, M. Rosa Ivern,
Pas 3	revolt corriol	Salvador Martínez, Jordi Martí
F	Plans de Cal Martí	Andreu Usieto, Maria Aragonés, Josep M. Raset, M. Antònia Papiol
Pas 4	Camí després torre elèctrica	Ramon Forgas
G	Línia elèctrica	Jordi Forgas, Sònia Dallà, Rafael Pasqual, Cristina Alcoba
Arribada	Les Gunyoles (Casal)	Cristófol Soler, Pilar Porras, Salvador Butí, Nati Salvadó, Josep Blanes

ACTIVITATS CULTURALS

Divendres, 4 de desembre

L'excursionista Jaume Ferret va presentar la projecció **Còrsega Blanca**.

Divendres, 11 de desembre

Es va fer la taula rodona **Gènesi del monument a Macià. Crònica d'una acció popular i col·lectiva** a càrrec de Trinitat Gilbert, Felip Pla i M. Carme Barceló.

Divendres, 18 de desembre

Es van lliurar les medalles de 25 i 50 anys de soci de l'entitat i es va fer una cantada al pessebre.

Divendres, 8 de gener

La senyora Mireia Rosich, directora del Museu Víctor Balaguer, va fer la conferència

125 anys del Museu - Biblioteca Víctor Balaguer.

Divendres, 15 de gener

Miquel Bernadó, soci de l'entitat i músic, va comentar el concert **Energia! El triple concert de Beethoven des de Salzburg.**

Divendres, 22 de gener

Els espeleòlegs del GET van presentar la projecció de la **Sortida a la cova de Fullà-Canaletes (Vilafranca del Conflent).**

Divendres 29 de gener

L'historiador de l'Art Francesc Ruiz-Quesada va fer una conferència sobre **Influències italianes i flamenques a la pintura catalana del segle XV.**

Divendres, 5 de febrer

El químic i expresident d'Amnis tia de Catalunya Miquel Osset va fer la conferència **Els nous reptes dels drets humans: medi ambient, accés a l'aigua, la pau, dret a la identitat...**

Divendres, 19 de febrer

El guionista, músic i director de cobla Esteve Molero i Olivella va fer la conferència **Pau Casals i la sardana.**

Divendres, 26 de febrer

El biòleg i professor investigador del CSIC Jordi Casanova va presentar el seu llibre **La Ciència d'avui ens ajuda a veure'ns com som.**

Divendres, 5 de març

Es va presentar la projecció **Biodiversitat de grans altituds: Tibet i Nepal**, a càrrec de Joan Simon, professor del Departament de Productes Naturals, Biologia Vegetal i Edafologia de la UB.

Divendres, 12 de març

La sòcia Margarida Paterna va presentar la projecció **Funeral singular per entrar al Paradís. Els toradja (Indonèsia).**

Divendres, 19 de març

En Salvador Garcia, professor i degà de la Facultat de Belles Arts de la UB va fer la conferència **La preservació del patrimoni**

El músic Esteve Molero parlant de Pau Casals. Foto: Salvador Butí

arquitectònic de Vilanova i la Geltrú. **El museu Víctor Balaguer com a paradigma.**

Divendres, 26 de març

L'audició comentada **Tonades al pleniluni. Dos-cents anys de música processional vilanovina** va anar a càrrec dels Amics dels Versets, amb la col·laboració de membres de la Banda de Música Mestre Montserrat

Divendres, 9 d'abril

El soci Jesús Santacana va presentar l'audiovisual **Volta a Catalunya en BTT.**

Divendres, 16 d'abril

S'inaugurà l'exposició de dibuixos d'Antoni Ordovàs, **Catalunya romànica en dibuix a la ploma.**

Divendres, 23 d'abril

Com és tradicional durant tot el dia va haver-hi una parada de l'A. E. Talaia a la Rambla Principal de Vilanova i la Geltrú, amb llibres de temàtica relacionada amb la muntanya i material editat per la pròpia entitat.

Diversos socis de l'entitat van portar a terme l'exposició fotogràfica *De flor en flor.*

Divendres, 30 d'abril

Es presentà el llibre **Cafè amb sal** a càrrec del seu autor Juan Carlos Borrego.

Divendres, 7 de maig

El professor del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de

Inauguració de l'exposició de dibuixos de l'Antoni Ordovàs. Foto: Salvador Butí

la UPC Manuel Moreno va fer la conferència **Astronomia i cinema** o per què la lluna és sempre plena als films?

Divendres, 14 de maig

La Secció de Muntanya va presentar la projecció **Més muntanyes de muntanya.**

Divendres, 21 de maig

L'escriptor Emili Teixidor va presentar la seva novel·la **Els convidats.**

Divendres, 28 de maig

El professor del Departament de Físicoquímica de la UB va fer la conferència **Coses molt, molt, molt, molt petites.** Paisatges moleculars.

Divendres, 4 de juny

El soci Àngel Vedo va presentar un conjunt de pel·lícules sobre

l' Aniversari del GEAM. 40 anys d'amistat.

Divendres, 11 de juny

Es presenta el llibre **Etnobotànica de Gallecs. Plantes i cultura popular al Baix Vallès**, a càrrec dels seus autors M. Àngels Bonet, Mònica Roldan, Jordi Camprubi i Joan Vallès, i també es fa la conferència Plantes i tradició a l'espai rural de Gallecs.

Divendres, 18 de juny

El professor de Literatura medieval de la UB Albert Soler fa la conferència **Consciència, llenguatge i escriptura.**

Consell de Redacció

***obra social
caixaterrassa**

INTER SPORT OLARIA

TOT PER A L'ESPORTISTA

A Vilanova:
Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

Al Vendrell:
Àngel Gulmerà, 32

A Sitges:
Sant Francesc, 18

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

McKinley
Alpina
Boreal

Ferrino
Atomic
Chiruca

Salomon
Rossignol
Petzl

Trango
Columbia
Descente

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% de descompte en els articles de muntanya.

PLANS PER A LA TEVA TRANQUIL·LITAT

- Plans de pensions
- Plans de previsió assegurats

www.caixaterrassa.es